

Bestuursverslag 2019

V C O R G

'CHRISTELIJK ONDERWIJS OP REFORMATORISCHE GRONDSLAG'
DORDRECHT, JUNI 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Uitgangspunten

- 2.1 Uitgangspunten bestuursverslag 5
- 2.2 Missie en visie en de praktijk 5
- 2.3 Missie en visie in onderwijsdoelen 6

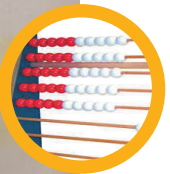
3. Algemeen

- 3.1 Instellingsgegevens 7
- 3.2 Juridische structuur 7
- 3.3 Organisatiestructuur 7
- 3.4 Bestuur-, Commissie van toezicht- en Commissiegegevens 8
- 3.5 Kernactiviteiten en werkgebied 9
- 3.6 Bestuurlijke activiteiten 9
- 3.7 Bestuurlijke federatieve samenwerking 11
- 3.8 Leerlingenzorg, Samenwerkingsverband en Schipperskinderen 12
- 3.9 Schoolgegevens 15
- 3.10 Leerlingenaantallen 16

4. Personeelsbeleid

- 4.1 Inleiding 17
- 4.2 Professionalisering 17
- 4.3 Personele bezetting per 31-12-2019 18
- 4.4 Ontwikkelingen personeelsbeleid 18

5. Onderwijskundig beleid

- 5.1 Extra middelen aanpak werkdruk 2019/2020 19
- 5.2 Peuterspeelzaal 19
- 5.3 Kwaliteitszorg 20

6. Financieel beleid

- 6.1 Realisatie staat van baten en lasten 21
- 6.2 Allocatie middelen 23
- 6.3 Realisatie balans 24
- 6.4 Treasury verslag 25
- 6.5 Corona 26

7. Beheersbeleid

- 7.1 Beheerscommissie 27
- 7.2 Huisvestingszaken 27
- 7.3 Onderhoud 27
- 7.4 Arbozaken 28

8.	Relatie en communicatie	
8.1	Uitgangspunten	29
8.2	Communicatielijnen richting ouders	29
8.3	Relatie met de kerken	30
8.4	Overige externe communicatie	30
8.5	Verantwoording	30
8.6	Afhandeling van klachten	31

9.	Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	
9.1	Leerlingen	33
9.2	Formatie	33
9.3	Staat van baten en lasten	34
9.4	Balans	35
9.5	Financiële positie	36
9.6	Risico's en risicobeheersing	37

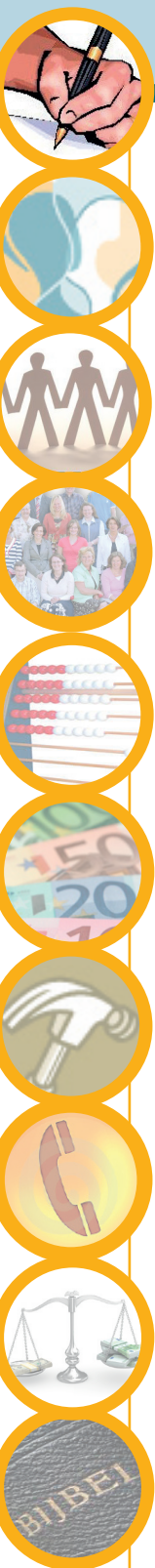
10.	Tenslotte	39
------------	------------------	----

11.	Lijst met afkortingen	40
------------	------------------------------	----

12.	GMR jaarverslag 2019	41
------------	-----------------------------	----

13.	Commissie van Toezicht jaarverslag 2019	43
------------	--	----

Bijlage		
	Jaarrekening 2019	

1. Inleiding

In het jaar 2019 voltooiden we met de teams en alle belanghebbenden het Schoolplan 2019-2023. Het document, dat te raadplegen is op de website, wil aangeven waar we als scholen voor staan en wat we de komende jaren graag willen realiseren.

Het gaat over wie we zijn (missie), wat voor ons onopgeefbaar is en waar we graag de komende jaren aan willen werken (visie). Wat kan er anders en wat kan er mogelijk beter?

Wie je bent en hoe je doet is onderdeel van je identiteit. Deze identiteit is verwoord in onze missie en visie:

De missie van onze school is:

in vertrouwen bewaren en bouwen.

Deze missie is een Bijbelse opdracht, geformuleerd in 1 Timotheüs 6:20: "O Timotheüs, bewaar het pand u toebetrouwd, een afkeer hebbende van het ongoddelijk ijdel roepen, en van de tegenstellingen der valselijk genaamde wetenschap."

- *Vertrouwend bewaren: nieuwe onderwijsideeën worden geformuleerd en wachten op uitvoering. Van ons wordt gevraagd om hetgeen wat goed is niet weg te doen, maar dat actief te bewaren en het ten goede te laten komen aan de kinderen.*
- *Vertrouwend bouwen: het bewaarde pand moet niet alleen bewaard worden, maar het moet ook uitgebouwd en verder ontwikkeld worden. Het geheel vraagt om een voortdurend verzorgend onderhoud. We stellen aan onszelf de eis en de opdracht om hoofd en hart te hebben voor de individuele verschillen, die er tussen kinderen, zowel op cognitief (verstandelijk) als op sociaal-emotioneel gebied zijn.*

Onze visie:

Wij willen dienend voor Gods oog, kinderen voorgaan zich te ontwikkelen vanuit de kernwaarden (eerlijkheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid, betrokkenheid, respect).

Wij sluiten aan bij de verschillende talenten van elk kind en inspireren kinderen daarin te groeien.

We stimuleren kinderen om de wereld om hen heen te verkennen in gehoorzaamheid aan de Bijbel en zoals verwoord in de Drie Formulieren van Enigheid.

Dr. M. J. Kater, hoogleraar praktische theologie aan de Theologische Universiteit Apeldoorn, schreef over identiteit van de school in het Reformatorisch Dagblad van 21 maart 2018. Hij deed dat naar aanleiding van een tweedaagse voor schoolleiders te Soesterberg georganiseerd door de VGS.

Hij reikte de volgende noties aan. Deze noties wil ik enigszins uitbreiden en als inleiding op dit verslag met u delen.

- 'Onze identiteit dienen we te doordenken vanuit God'. Belangrijk is het om steeds al luisterend naar Gods woord dat Woord na te spreken. Niet wat wij vinden en denken, maar wat zegt de Bijbel zelf. Door te luisteren en niet direct iets te vinden, waken we voor eenzijdigheid. We leggen dan niet alleen de nadruk op Gods rechtvaardigheid, die goddelozen rechtvaardigt, maar zullen ook oog en woord hebben voor Gods heiligheid en hoe dat dan werkelijkheid wordt in het leven van alle dag. Het gaat dan niet alleen over wat er op papier staat, maar ook en vooral of we zo werkelijk zijn. Dan zijn betrokkenen bij de school geen 'etalagepoppen', maar levende documenten. Dan kijken we als christenen en medechristenen op niemand neer, maar zijn we medezondaren, 'weggelopen kinderen', die alleen door opzoekende genade van koers zijn veranderd.

- 'Identiteit als dynamisch begrip. Onze identiteit is niet in beton gegoten, niet statisch'. Dit hangt samen met onze relaties. In kleiner en groter verband. Met iedereen waar we mee omgaan, waar we mee in gesprek zijn. We horen verhalen van kinderen, van ouders, van collega's. We horen preken in de kerk. We ontmoeten in dat verband mensen die allemaal een levensverhaal hebben en daar iets van met ons en anderen delen. We ervaren overeenkomsten en verschillen en we luisteren weer naar het Woord dat spreekt.
- 'Bij de identiteitsvorming gaat het niet in de eerste plaats om het verwerpen van de visies van anderen, maar om het leven en voorleven van de eigen ontvangen christelijke identiteit'. In dit verband spreekt dr. Kater over de noodzaak om goed naar elkaar te luisteren. In dat luisteren naar elkaar en naar de verhalen van de ander verwatert je eigen identiteit absoluut niet, maar keer je terug naar het Woord. 'Het mooiste wat je van een christelijke identiteit kunt zeggen is: 'Ik ben met Christus gekruisigd, en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij..' Galaten 2:20).

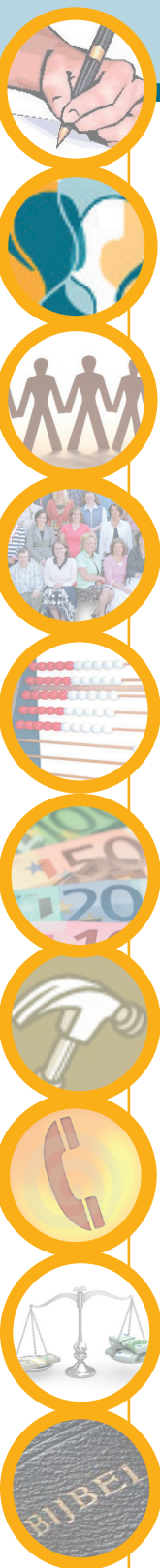
Het is ons gebed dat we zo onze missie en visie gestalte en onze identiteit vorm mogen geven.

Vorig jaar zat ik in het laatste jaar van onderwijsassistent en liep ik mijn laatste stage op de Polyanderschool. Wat was het leuk. 20 weken lang heb ik in verschillende groepen kinderen geholpen met rekenen, taal, spelling en nog veel meer. Ook mocht ik de projectweek meemaken, wat was dat leuk geworden! Eind juni mocht ik mijn diploma halen en kon ik blijven en nu mag ik met heel veel plezier de taak als onderwijsassistent vervullen op de Polyander- en Bogermanschool. Tsjja, wat zijn eigenlijk de taken die daarbij horen? Mijn dag begint in de ochtend om 8:00 uur. Ik kom op school en ik bereid dan dingen voor die ik deze dag ga doen. Ik loop nog even naar een juf of meester om alles even door te spreken. Tot 09:30 uur bereid ik nog iets voor of help ik de juf of meester met een klusje die ze nog hebben liggen. Het leukste van mijn werk begint na 09:30 uur. Dan komen de kinderen die ik kan helpen met iets wat ze lastig vinden en samen gaan we opzoek naar hoe iets werkt of hoe het nou eigenlijk zit. Wat zo leuk aan onderwijsassistent zijn is dat je de kinderen of alleen hebt of in een klein groepje zodat je ze echt even persoonlijke aandacht kan geven en even kan luisteren naar hun verhaal. En natuurlijk werken ze hard, maar soms is het even tijd voor iets leuks. Dan doen we even galgje of een ander leuk spelletje.

Anne-Linde Suijker
Onderwijsassistent
Ds. J. Polyander- en Ds. J. Bogermanschool

Uitgangspunten

2.1 Uitgangspunten bestuursverslag

Voor u ligt het bestuursverslag 2019 van de Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Dordrecht. Het jaarverslag is een verantwoordingsdocument, waarin het bestuur verantwoording aflegt van het gevoerde onderwijskundig, personeels-, financieel en beheersbeleid.

Tevens legt het bestuur verantwoording af van het kwaliteitsbeleid en de resultaten ervan in diverse ken- en stuurgetallen.

Zij doet dit aan verscheidene belanghebbenden, waaronder ouders, leden van de schoolvereniging, personeel, medezeggenschapsraad, commissie van toezicht, inspectie en ministerie van onderwijs en wetenschappen.

Het doel is niet alleen het afleggen van verantwoording, maar ook om noodzakelijk geachte bijstellingen te kunnen onderbouwen om daarmee tevens vooruit te zien op 2020 en de daarop volgende jaren.

2.2 Missie en visie en de praktijk

Voor ons is het belangrijk dat de missie en de visie in het leven van alle dag merk- en zichtbaar wordt. Al een aantal jaren houdt de werkgroep gedrag zich bezig met de uitwerking daarvan.

De metafoor, die we als scholen daarvoor gebruiken, is de regenboog. Naast het teken van het verbond, dat God met Zijn volk en daarmee met ons sloot, is de veelkleurigheid ervan een letterlijke weerspiegeling van onze kernwaarden eerlijkheid, vertrouwen, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en respect. Deze kernwaarden vloeien in elkaar over en vormen samen het DNA van onze scholen. Vanuit die kernwaarden willen wij onze missie en visie dagelijks met motivatie en liefde in de praktijk brengen.

We communiceren een afzonderlijke kernwaarde maandelijks met de ouders door middel van de nieuwsbrief en introduceren dat op gezamenlijke maandelijkse bijeenkomsten met de leerlingen.

2.3 Missie en visie in onderwijsdoelen

Bovenschools is er in het schoolplan door de gezamenlijke teams geformuleerd welke onderwerpen wanneer in de periode van 2019-2023 aan de orde moeten komen.

De resultaten daarvan zijn beknopt vastgelegd in het schoolplan 2019-2023 en zijn door afzonderlijke werkgroepen uitgewerkt voor een jaar.

Deze jaarplannen staan vermeld in de schoolgidskalender.

Het schoolplan kunt u raadplegen op onze website: www.vcorg.nl

Ieder cursusjaar worden er werkgroepen samengesteld, die zich dat jaar bezighouden met het (verander)onderwerp dat voor dat cursusjaar is gepland. Het kan voorkomen dat een onderwerp cursusjaar overstijgend is. Collega's hebben dan de keus om nog een jaar in dezelfde werkgroep te blijven of om zich bezig te gaan houden met een ander onderwerp.

Periodiek leggen werkgroepen verantwoording af in een digitale omgeving. Op deze manier is het gehele proces goed te monitoren. De schriftelijke weerslag is een onderdeel van de managementrapportage. Deze rapportage komt aan de orde in de bestuursvergaderingen en wordt ook overlegd met de Commissie van Toezicht (CvT) en met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

Doelstellingen en voornemens, geformuleerd in het schoolplan, worden ieder cursusjaar gecheckt, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Door deel te nemen aan een werkgroep wordt de continuïteit en de betrokkenheid van ieder personeelslid geborgd.

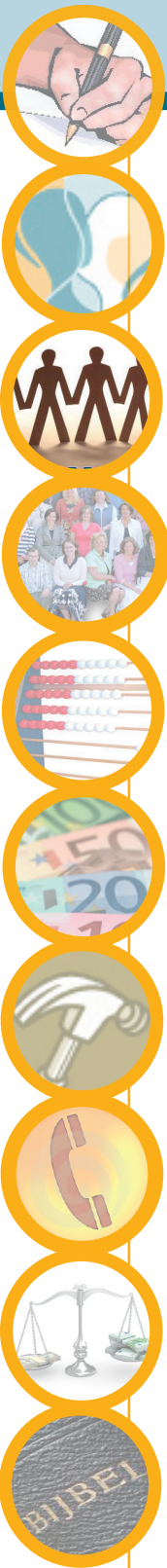
Het bezig zijn in de werkgroepen draagt ook bij aan de professionalisering van het individuele teamlid en daardoor ook aan de teams als geheel.

Beste lezers,

Dit jaar is groep 7 met meester Provily naar het zorghuis Nebo geweest. Het is zo ongeveer een traditie, want de meester doet dit al drie jaar. We hadden in de klas al een programma samengesteld van wat we gingen doen. Iedereen werd gekoppeld aan een oudere. Sommige kinderen zaten met z'n tweeën omdat er dan niet genoeg ouderen waren. Eerst gingen we met ze zingen en daarna voor ze zingen. Toen gingen we koffie met ze drinken. Nou ja, wij hadden taart en cake meegenomen en er werd daar voor drinken gezorgd. Er was boterkoek, mochoutaart, brownie, cupcakes en nog meer. Wel 8 taarten bij elkaar! Ze vonden het heerlijk. Toen dat op was gingen we spelletjes doen en mochten de ouderen ons hun kamers laten zien. Het was zo leuk, dat iedereen het jammer vond toen we weg moesten. Zelfs de ouderen en de medewerkers. Wij als klas kregen nog allemaal een chocolaatje en daarna reden de moeders en vaders ons naar school.

Roseanne van der Wulp
Groep 7
Ds. J. Polyanderschool

3.1 Instellingsgegevens

Bevoegd gezag

Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Dordrecht
Adres secretariaat: e-mail: secretaris@vcorg.nl

Hieronder vallen de: Ds. J. Bogermanschool, Prof. Waterinklaan 43, Dordrecht
Ds. J. Bogermanschool, Atmosfeerstraat 38, Dordrecht (dependance)
Ds. J. Polyanderschool, Atmosfeerstraat 34-36, Dordrecht

3.2 Juridische structuur

De Vereniging blijft als hoogste bestuursorgaan het meeste recht doen aan betrokkenheid en democratie voor de ouders van de scholen en andere betrokkenen. Zij is statutair vastgelegd met als grondtaak het in stand houden en bevorderen van scholen voor reformatorisch primair onderwijs en heeft als voedingsgebied de stad Dordrecht.

De Vereniging is gegrond op het onveranderlijke Woord van God, naar de overzetting daarvan uit de oorspronkelijke talen, op last van de Staten Generaal der Verenigde Nederlanden en volgens besluit van de Nationale Synode in 1618 en 1619 en naar de verklaring, daarvan gegeven in de Drie Formulieren van Enigheid, zoals die zijn vastgesteld door voornoemde Synode.

3.3 Organisatiestructuur

De vereniging wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit leden van die vereniging. Het bestuur bestuurt in zekere zin op hoofdlijnen volgens het Policy Governance principe dat wil zeggen 'goed bestuur'. Het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- *Het bestuur is in de eerste plaats de 'representant' van de leden van de vereniging, die op het bestaan van deze schoolorganisatie zijn aangewezen;*
- *Het bestuur is eindverantwoordelijk voor alles, maar maakt een helder onderscheid tussen het eigen domein van besluitvorming en dat van de algemeen directeur en zijn medewerkers; aansturing vindt plaats op basis van (globale) uitspraken over te behalen doelen, alsmede over de handelingsruimte die de algemeen directeur met het managementteam krijgt om deze waar te maken;*
- *De bestuursverantwoordelijkheid berust niet bij individuele bestuurders, doch bij het bestuur als geheel. Dit vereist discipline van elk bestuurslid;*

- Een sluitend toezicht op en verantwoording over de uitvoering is mogelijk door deze af te zetten tegen de vooraf gedane uitspraken en via vooraf overeengekomen instrumenten;
- Het principe is dat het bestuur zich over het gevoerde beleid - dus ook over dat wat onder het mandaat gebeurt- verantwoordt aan diegenen aan wie het verantwoording verschuldigd is, waaronder de leden;
- De beste bestuurspraktijk is om het beleid zoveel mogelijk proactief te formuleren en aldus helder mandaat te geven wat van de algemeen directeur en het managementteam zal worden verwacht en wat de ruimte is voor nadere beleidsvorming en uitvoering.

Het bestuur wil werken overeenkomstig aan de door de PO-raad vastgestelde sectorcode Goed bestuur.

De CvT oefent toezicht uit op het door het bestuur geformuleerde en uitgevoerde beleid.
Het bestuur stelt daarom alle relevante documenten ter beschikking aan de CvT.

Periodiek komen CvT en het bestuur met de algemeen directeur in vergadering bijeen en wordt uitleg en toelichting gevraagd en gegeven over gevoerd beleid en genomen keuzes.

3.4 Bestuur-, Commissie van toezicht- en Commissiegegevens

Bestuursleden en functie	
Dhr. G. Holster	1e voorzitter
Dhr. B.H. Dekker	2e secretaris
Dhr. L.J. Rijnhout	1e penningmeester
Dhr. M.G. Meurs	2e penningmeester

Leden Commissie van toezicht en functie	
Dhr. C.J. van der Beek	voorzitter/secretaris
Dhr. B. Cornet	lid
Dhr. P.C. Morêe	lid

Beheerscommissie

De beheerscommissie is belast met het beheer van de gebouwen via een meerjaren onderhoudsplanning. Deze planning wordt jaarlijks door de commissie opgesteld en geactualiseerd.
Elders in dit jaarverslag is in het hoofdstuk 'beheer' een verslag van de beheerscommissie over de verrichte activiteiten in 2019 opgenomen.

Leden beheerscommissie	
Dhr. G. Holster (bestuurslid en voorzitter)	Dhr. H. Korpershoek
Dhr. W. Jansen	Dhr. H.J. Stok
Dhr. C. Kraijenoord	

Vertrouwenspersonen

In het kader van de klachtenregelingen zijn onderstaande personen benoemd tot vertrouwenspersoon, tot wie personeel, ouders en leerlingen zich bij klachten kunnen wenden. In dit kalenderjaar zijn er geen meldingen bij deze commissie binnengekomen. Daarnaast zijn er intern twee collega's aangesteld tot vertrouwenspersoon voor de kinderen. Tevens kunnen kinderen bij een daartoe aangestelde collega terecht als er sprake is van pestgedrag.

Vertrouwenspersonen (extern)

Dhr. A. J. van Vugt	Mw. G.F. Lemstra - Luckerhof
---------------------	------------------------------

Vertrouwenspersonen (intern)

Ds. J. Bogermanschool: Mw. D. Mulderij – Ramp	Ds. J. Polyanderschool: Mw. J. in 't Veld
---	---

Het bestuur is aangesloten bij de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS), gevestigd te Ridderkerk. Ook maken we gebruik van de administratieve diensten van de VGS.

3.5 Kernactiviteiten en werkgebied

De kernactiviteit van de VCORG is:

Het verstrekken van basisonderwijs overeenkomstig de grondslag van de vereniging, zodanig dat leerlingen gaan beschikken over kennis en vaardigheden die hen toegang geven tot het vervolgonderwijs, aansluitend bij algemeen erkende einddoelen alsmede de kennis en vaardigheden om, zo de Heere het geeft, hun plaats als christen in de maatschappij te mogen innemen.

Hierbij streeft de VCORG naar kwalitatief hoogwaardig primair onderwijs.

De visie op onderwijs en de missie van de scholen is beschreven en uitgewerkt in het schoolplan en de schoolgids. Hierin staan tevens de strategische beleidskeuzes van de school en de integrale aanpak van het geheel beschreven. Strategische beleidskeuzes richten zich met name op twee zaken:

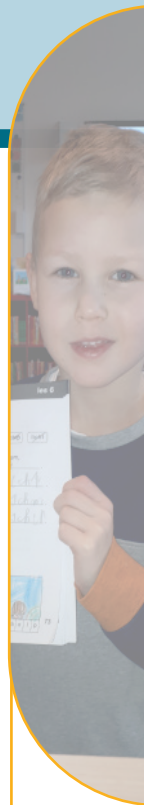
- Het doorvertalen van onze identiteit.
- Het reageren en anticiperen op ontwikkelingen en tendensen in onze maatschappij die de koers van de school mede bepalen of beïnvloeden.

Een goede interne en externe analyse van de huidige resultaten is een belangrijke voorwaarde om te komen tot de juiste beleidskeuzes voor de komende jaren.

3.6 Bestuurlijke activiteiten

- In dit verslagjaar zijn in zeven bestuursvergaderingen de onderwerpen van de eerder vastgestelde jaarkalender besproken. Bij deze vergaderingen was de algemeen directeur, de heer Van der Wulp, aanwezig. Na de zomervakantie is samen met de leden van de CvT vergaderd.
- Naast de jaarkalender en de reguliere vergaderonderwerpen heeft het bestuur in het bijzonder nagedacht over bestuurlijke herstructurering. Het bestuur heeft de heer J.K. Matze als adviseur betrokken bij de verdere doordenking.
- Op een tussentijdse algemene ledenvergadering op 24 januari 2019 heeft de heer J.K. Matze op verzoek van de CvT en het bestuur aan de leden voorlichting gegeven over verschillende mogelijkheden, waarop de bestuurlijke herstructurering plaats zou kunnen vinden. Op de vraag van de voorzitter aan de leden of het bestuur verder kan en mag met wijziging van het bestuursmodel hebben de leden positief geantwoord. Ook werd een keuze gemaakt voor één van de gepresenteerde modellen, namelijk de optie, waarbij er niet-uitvoerende bestuurders komen en één uitvoerende bestuurder, de directeur-bestuurder. Hij wordt lid van het bestuur en is gelijkwaardig medebestuurder van het collectieve bestuur. Hij krijgt in zijn functie als bestuurder de verantwoordelijkheid voor de uitvoerende bestuurlijke taken en is tegelijk directeur. De overige niet-uitvoerende bestuurders worden dan toezichthouders.

- Zoveel als mogelijk is meegeleefd met betrokkenen in tijden van vreugde en verdriet. Bij meerdere personeelsleden mocht een kindje geboren worden en zijn bezoeken afgelegd. We willen hier ook het sterfen van het dochtertje van familie Van Dalen-van Luttikhuizen memoreren. Hun dochter Olivia is op 17 februari 2019 overleden, slechts acht dagen oud.
- Op 7 mei 2019 werd tijdens een etentje met team, leden van de beheerscommissie, CvT en bestuur aandacht gegeven aan de jubilarissen mw. J.T. Hartog – Nelisse (25 jaar), mw. N.C.A. van Pelt- Everse (25 jaar), dhr. A. de Ligt (25 jaar), mw. H.J. Jobse – de Graaf (40 jaar) en dhr. K. ten Hoor (40 jaar), het vertrek van mw. C. van Dalen - van Luttikhuizen en mw. S. van Maastricht- Gerritsen en het afscheid van de heer Slabbekoorn en mw. Riemens-van der Craats en enkele leden van CvT en bestuur.
- Op 24 juni 2019 werd op de jaarlijkse algemene ledenvergadering de eerste versie van het uitgewerkte bestuursmodel aan de leden gepresenteerd, alsmede het directiemandaat. Over het directiemandaat werd gestemd en een ruime meerderheid ging hiermee akkoord. Op het bestuursmodel werd positief gereageerd. Tijdens deze ledenvergadering is één aftredend bestuurslid herkozen. Tevens is tijdens deze ledenvergadering een update gegeven omtrent het proces van de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting. Eind 2017 heeft de gemeenteraad besloten tot doordecentralisatie voor het primair onderwijs. Dit proces heeft flinke vertraging opgelopen in 2018 en 2019. De verwachting is dat participatie daarin in 2020 verder inhoud en vorm zal krijgen.
- Op 28 november 2019 werd er een tussentijdse algemene ledenvergadering georganiseerd. Deze avond had een informatief karakter en er werd niet gestemd. Op de toegestuurde nieuwe versie van de statuten waren drie schriftelijke reacties binnen gekomen. Naast de nieuwe versie van de statuten werden deze reacties besproken tijdens deze algemene ledenvergadering.
- Tijdens de bestuursvergadering van 12 december 2019 zijn de schriftelijke en de mondelinge reacties m.b.t. de algemene ledenvergadering van 28 november 2019 besproken en in een nieuwe versie van de statuten verwerkt.
- Helaas heeft de heer Van Driel in december 2019 zijn overeenkomst van opdracht met onze vereniging met onmiddellijke ingang stopgezet. Ons past hem veel dank voor zijn tomeloze energie en inzet, die hij heeft besteed aan onze scholen en peuterspeelzalen.
- Diverse malen is er contact geweest met de leden van de GMR.
- Buiten de scholen zijn er door meerdere bestuurs- en directieleden contacten geweest en/of vergaderingen bijgewoond met externe betrokken partijen, zoals schippersinternaat, gemeentelijk overleg en vergaderingen van samenwerkingsverbanden.
- De Stichting Exploitatie Peuterhof (SEP) heeft in het afgelopen jaar een verdere professionalisering doorgevoerd. Er is contact geweest met de gemeente onder andere ten aanzien van de jaarlijkse subsidieaanvraag.
- Een woord van hartelijke dank aan alle betrokkenen op en rondom onze scholen en peuterspeelzalen. Zeker ook alle zorgouders, leden van de beheerscommissie, leden van de CvT en GMR en alle andere vrijwilligers, die belangeloos hun energie en tijd besteden in school gerelateerde zaken. De hulp en inzet van deze vrijwillige krachten leveren een waardevolle bijdrage aan het welzijn van de kinderen.
- Tenslotte, iedere schooldag mag onderwijs worden gegeven aan onze kinderen gegrond op Gods Woord. Iedere schooldag mag er ook begonnen worden met Gods Woord. Wat een verantwoordelijkheid rust er dan op de schouders van onze leerkrachten en directie, maar ook bij u als ouders/verzorgers en bij ons als bestuur. De Heere doe ons dagelijks die verantwoordelijkheid gevoelen, zodat we Hem ook daarin mogen nodig hebben voor tijd en eeuwigheid.

3.7 Bestuurlijke federatieve samenwerking

De VCORG maakt deel uit van de Federatieve Vereniging voor Primair Onderwijs op Reformatische Grondslag in de regio Rijnmond (FPO Rijnmond). Het stimuleren van onderlinge samenwerking en het bevorderen van de belangen van de individuele scholen is een belangrijke doelstelling van de federatie.

Belangrijke redenen van het bestaan van de federatie zijn de mogelijkheden om anderen en jezelf te helpen en om bekwaamheid te ontwikkelen.

De federatiescholen dienen er naar te streven de schoolspecifieke ontwikkeling af te stemmen op de ontwikkelingen uit de federatie. Belangrijke beleidsterreinen zijn kwaliteitsbeleid, Integraal personeelsbeleid, ICT, arbo-beleid, versterking beleidsvoerend vermogen en communicatie. De praktische uitwerking van het beleid vindt plaats op het directieberaad van de scholen.

Kernwoord in de ontmoeting tijdens het directieberaad is "Eigenaarschap": iedereen moet een bijdrage willen leveren en iedereen is eigenaar van / verantwoordelijk voor het succes van het functioneren van het beraad.

Leidinggeven aan een gemeenschap bindt ons samen. Een transparante communicatie en persoonlijke relatie zijn kernwaarden zowel voor de scholen, als voor FPO-Rijnmond. We zijn betrokken op elkaar. Het leiding geven aan professionele communicatie en persoonlijke relatie heeft een plaats op de agenda.

De federatie wil de komende jaren zich richten op het vergroten van de professionaliteit.

De onderstaande richtlijnen zijn van toepassing:

1. we begrijpen de culturen van elkaar
2. we zetten in op stabiel en duurzaam leiderschap
3. we werken aan collegialiteit

De federatie is verdeeld in clusters, die bij elkaar kwaliteitsonderzoeken (audits) afleggen. Zo zijn in het achterliggende jaar de scholen in Barendrecht en onze ds. J. Polyanderschool bezocht en op een thema beoordeeld. Als thema hadden wij geformuleerd: *'Het leerkracht handelen met betrekking tot het pedagogisch klimaat zowel ten opzichte van de groep als richting individuele kinderen (in het licht van groepsvorming en moeilijk verstaanbaar gedrag zoals verwoord in het SOP en schoolplan)'*

De inspectie vindt deze werkwijze van zodanige kwaliteit, dat ze heeft aangegeven deze deelthema's in haar onderzoek niet meer te betrekken.

Het resultaat zal als het rapport definitief is op de website worden geplaatst.

3.8 Leerlingenzorg, Samenwerkingsverband en Schipperskinderen

Schoolplan 2019-2023

In het achterliggende jaar kwam het nieuwe schoolondersteuningsprofiel (SOP) gereed. Het is ook in de komende schoolplanperiode weer een apart onderdeel van het schoolplan. In het SOP zijn alle belangrijke aspecten uit het vorige SOP op een overzichtelijke en verkorte manier opnieuw beschreven. Daarnaast staan er ook nieuwe thema's in, waaraan we in de komende vier jaar (verder) gaan werken, zoals: vergroting van kennis van diagnostiek en begeleiding bij lezen, spelling en rekenen, ondersteunen van leerlingen met moeilijk verstaanbaar gedrag, kennis van groepsdynamica, leerlijnen in groep 1 en 2, scholing op specifieke thema's, meer- en hoogbegaafdheid, toewerken naar meer inclusief onderwijs en het realiseren van integrale onderwijszorgarrangementen in samenwerking met SWV en jeugdhulp. Het beroepsprofiel van de ib'er is opnieuw vastgesteld.

Achterstandenbeleid

Op onze scholen is geen beid ontwikkelt voor het achterstandenbeleid. De reden hiervoor is dat onze leerlingenpopulatie daar geen aanleiding toe geeft.

Peuterspeelzalen

Er worden halfjaarlijkse leerlingbesprekingen gevoerd door ib'ers met de leidsters. Er is ook tussentijds contact met de leidsters over onder andere zorgleerlingen. Ook worden preventieve gesprekken met ouders gevoerd over zwaardere zorgleerlingen. Tips van externe deskundigen worden ook meegenomen in de zorg voor peuters, zoals oefeningen voor logopedie en fysiotherapie.

Leerlijnen jonge kind

In groep 1 en 2 wordt gewerkt met de ontwikkelings- en leerlijnen jonge kind (LJK). De leerkrachten worden steeds vaardiger met het doorvertalen van doelen naar de thema's (themaplan). De leerkrachten hebben zich hierin verder verdiept n.a.v. klassenbezoeken door de onderwijsadviseur en de ib'er met nabesprekingen. Tijdens studiedagen is er aandacht voor het werken met LJK, de denksleutels en de hogere denkvaardigheden (Bloom). Daarmee wordt ook het aanbod voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong verder uitgebreid. De onderwijsadviseur coacht de intern begeleiders tijdens het voeren van de leerlingbesprekingen. Afspraken worden geborgd en actueel gehouden in het 'Groeidocument LJK'.

Zorgcyclus handelingsgericht werken

De leerlingenzorg wordt vervolgd met de cyclus van handelingsgericht werken. Tijdens de groepsbesprekingen over de medio-opbrengsten is (opnieuw) gekeken naar de vaardigheidsgroei van kinderen, die voldoende tot goed scoren.

Op beide scholen werken we alleen nog met digitale dossiers in Parnassys.

Tijdens de eindejaarvergaderingen is aandacht besteed aan de (nieuwe) 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'. Daarbij gaf onze Ouder Kind coach een toelichting. Wij vinden het belangrijk dat leerkrachten op dit punt de signalen kunnen waarnemen.

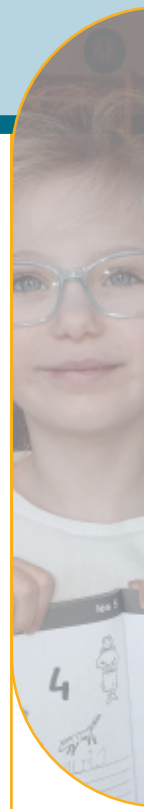
In alle groepen wordt een 'logboek (zorg)leerlingen' bijgehouden. In dit document wordt alle belangrijke informatie over (zorg)leerlingen kort samengevat en bijgehouden op basis van kindkenmerken. Via de groeps- en leerlingenbesprekingen wordt de informatie voortdurend besproken, geëvalueerd en bijgesteld. Daardoor kunnen we de ontwikkeling van alle (zorg)leerlingen goed blijven volgen.

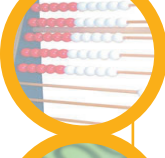
Opbrengsten

De verantwoording van de uitslagen van de eindtoets basisonderwijs wordt in de nieuwe schoolgids opgenomen.

Een belangrijk aandachtspunt van de laatste jaren is het rekenniveau van de groep kinderen met een schooladvies gt of hoger.

Voor de jaarlijkse verantwoording van de resultaten verwijzen we naar de 'Resultaten van het onderwijs' op de schoolgidskalender.

Onderwijsassistentie

De coördinatie van de onderwijsassistenten is in handen van de daartoe aangewezen coördinator.

De directeur overlegt tweemaal per cursusjaar met de OA's over de inhoud en voortgang van hun werk. Onder leiding van de ib'er zijn er drie interne scholingsmomenten geweest over technisch lezen, dyslexie en rekenen.

De onderwijsassistenten zijn (meestal) een dagdeel aan een groep gekoppeld. Dit bevordert een meer flexibele inzet van de OA's, meer samenwerking met de leerkrachten en een efficiëntere invulling van het OA-rooster. Ook stimuleert het de samenwerking tussen de OA's onderling en de samenwerking met de ib'ers. De OA's krijgen hierdoor ook de gelegenheid om elkaars kwaliteiten te benutten en taken te verdelen rond specifieke deskundigheden m.b.t. vakgebieden en ondersteuningsmogelijkheden van kinderen.

Bouwvergaderingen

Vanaf dit jaar zijn er structureel bovenschoolse bouwvergaderingen gepland. De bedoeling is dat er zo nog meer samenwerking tussen de beide scholen komt en daarmee ook meer eenduidigheid in de werkwijze. Zo zullen we met elkaar nadenken over de groepsplannen, die we voor het vak rekenen gebruiken. Andere thema's zijn vakspecifieke aandachtspunten, gebruik en evaluatie van toetsen en zorgdocumenten en het werken met hulpplannen.

Studiedagen

Voor het thema meer- en hoogbegaafdheid hebben we de lijn van het vorige cursusjaar voortgezet door ons verder te verdiepen in het concreet vertalen van de denkvaardigheden van de taxonomie van Bloom naar lesactiviteiten.

Daarnaast verdiepen we ons in het thema gedrag. Dit is een speerpunt in de nieuwe schoolplanperiode. De eerste van een reeks van drie studiedagen ligt inmiddels achter ons. We verdiepten ons in groepsvorming. Dit is een proces dat zich jaarlijks herhaalt in alle groepen. Kennis van dit proces is belangrijk om te kunnen werken aan een goed en positief groepsklimaat.

Overleg basisonderwijs met voortgezet onderwijs

In september vond een overleg plaats met het Wartburg College, locatie Marnix over de aansluiting tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs. De volgende thema's kwamen aan de orde:

- Vmbo: er is nu een compleet bk-aanbod, waarbij vooral de nieuwe opleiding voor dienstverlening een verrijking is.
- Engels: er is een samenwerking met een basisschool opgezet middels een doorstromsubsidie primair onderwijs-voortgezet onderwijs. De kennis van dit vak in het basisonderwijs wordt duidelijk beter.
- Wiskunde: aansluiting van primair onderwijs en voortgezet onderwijs; het te lage instapniveau van gt/havo-leerlingen.
- Leerlingen met ondersteuningsbehoefte (LWOO, PrO).
- Vernieuwde aanmeldprocedure: digitaal.

Schipperskinderen

Nog steeds ontvangen we een extra bekostiging voor de schipperskinderen. Deze zal in het komende jaar worden afgebouwd, wat gevolgen zal hebben voor de formatie en het aantal groepen in de onderbouw van de Ds. J. Bogermanschool.

Bovenschools niveau Berséba

- Directienetwerkbijeenkomsten

In januari en april vonden twee directienetwerkbijeenkomsten plaats. Over het verlangen naar inclusief onderwijs is gezegd dat vanuit Bijbelse begrippen naar het maximaal haalbare moet worden gezocht om verwijzing naar het speciaal basisonderwijs (sbao) te voorkomen en de benodigde interventies in de school moeten worden gehaald. Het blijft een aandachtspunt wat de school moet doen als het voor de leerkracht en de groep te zwaar wordt. Verwijzing naar het sbao zal naar verwachting dus blijven voorkomen. Nieuw is dat besluitvorming over zorgarrangementen en het toekennen van toelaatbaarheidsverklaringen (tlv's) vanaf nu op de scholen gebeurt tijdens gesprekken in aanwezigheid van de zorgmakelaar of regiomanager. Het doel is om in samenwerking met de school te zoeken naar de maximale ondersteuning, die kan worden geboden.

Het samenwerkingsverband heeft de opdracht om thuiszitten te voorkomen of dit zo snel mogelijk te beëindigen. Omdat het samenwerkingsverband elk kwartaal het aantal thuiszitters moet melden aan de inspectie worden de gegevens over deze kinderen regelmatig opgevraagd. Men spreekt bij thuiszitten van onderschrijding van onderwijstijd. Het gaat om kinderen die door problemen met schoolgaan (gedeeltelijk) thuis komen te zitten. Dit probleem komt op onze scholen tot nu toe alleen in lichte mate voor, waarbij het gaat om verlichting van de inspanning die het schoolgaan voor sommige kinderen kan meebrengen.

Op 19 november vond de derde directienetwerkbijeenkomst van Berséba plaats. Er werd ons een afwegingskader aangereikt om de grens tussen onderwijs en zorg door de gemeente scherp te krijgen als het gaat over de verdeling van geld en verantwoordelijkheid tussen het samenwerkingsverband en de gemeente; zie onder 'Jeugdzorg in Dordrecht'.

Berséba heeft een projectsubsidie aangevraagd en verkregen voor hoogbegaafdheid. Daarvoor is een projectplan geschreven dat als doel heeft om over 4 jaar een dekkend aanbod te hebben op onze scholen voor meer en hoogbegaafde kinderen. Onze scholen zijn hier al meerdere jaren mee bezig en lopen voor op dit thema. Dankzij de werkgroep plus ontwikkelt de zorg voor deze doelgroep constant verder.

Omdat het Wartburg College dezelfde subsidie heeft aangevraagd en verkregen, zal ook de aansluiting tussen basis- en voortgezet onderwijs worden meegenomen in het project.

Berséba heeft een overzicht gemaakt, waarin de besteding van de zorggelden, het verwijzingspercentage naar en het deelnamepercentage van de scholen aan het speciaal basisonderwijs is weergegeven. Opvallend is dat verreweg de meeste scholen meer geld aan zorg uitgeven dan er via lumpsum en het samenwerkingsverband binnenkomt.

Onze verwijzingspercentages zijn verantwoord. Het deelnamepercentage van kinderen in het sbao is voor de Bogermanschool opvallend hoog. Dit komt voor een deel, doordat een aantal schipperskinderen al verwezen werd naar het sbao vanuit de LOVK, voordat ze bij ons waren aangemeld. Ze worden echter wel aan onze school gekoppeld, omdat ze via ons samenwerkingsverband zijn verwezen vanuit de LOVK. Bij de besluitvorming zijn we wel nauw betrokken geweest, omdat we zorgvuldig afwegen of plaatsing in het basisonderwijs mogelijk is. Er wordt gewerkt aan een kennisbank, waarin scholen sterke concepten kort kunnen beschrijven en andere scholen daarvan kennis kunnen nemen, zodat we meer van elkaars expertise gebruik kunnen maken binnen ons samenwerkingsverband.

26-3-2020

Beste lezers,

Zoals u weet was er dit jaar iets heel erg raars aan de hand. Door het coronavirus moesten alle scholen dicht en dus ook de Polyander en de Bogermanschool. Terwijl ik dit schrijf is het donderdag en zit ik bij de computers in de Bogermanschool. Misschien denkt u: dat kan toch niet? Je moet toch thuis zitten? Eigenlijk wel maar op donderdag mag ik gelukkig naar school omdat mijn ouders dan aan het werken zijn. Op de andere dagen krijgen ik en mijn broertjes thuis school. Dat vind ik soms leuk maar vaak mis ik ook mijn klas. De kinderen uit mijn klas en de meester en juffen. Het is altijd zo gezellig in de klas, dat is echt zo. Meester De Ligt vertelt spannende en grappige verhalen en laat mooie muziekstukken van Bach horen. Dat vind ik leuk. Maar nu kan dat niet. De leuke excursies gaan nu ook niet door. Ik hoop dat we snel weer naar school kunnen en met elkaar gezellige dingen kunnen doen. Want dat doen we veel op school!

Groetjes van Lisanne Moens
Groep 8
Ds. J. Polyanderschool

- **Ib-netwerkbijeenkomsten**

In februari en mei vonden ook twee ib-netwerkbijeenkomsten plaats. Er is uitgebreid aandacht besteed aan het dossier rond kinderen met zwaardere hulpvragen, waarbij extra ondersteuning vanuit Berséba nodig is. Daarvoor moet een ontwikkelingsperspectief (OP) worden geschreven. Dit dossier moet aan kwaliteitseisen voldoen om gebruik te kunnen maken van zorgarrangementen en om tlv's te kunnen aanvragen voor het sbao.

Berséba inventariseert de problematiek rond kinderen in pleeggezinnen, omdat er in een aantal gezinnen van de scholen pleegkinderen zijn. Er wordt in de komende jaren ondersteuningsbeleid ontwikkeld om de problematiek rond deze kinderen beter te kunnen begeleiden. Daarbij gaat het vooral om hechtingsproblematiek.

Binnen Berséba wordt expertise en ambulante begeleiding ontwikkeld voor pleegkinderen in het samenwerkingsverband. Dit is nodig, omdat bij deze groep kinderen veel sociaal-emotionele problematiek voorkomt, die onder andere teruggaat op hechtingsproblematiek en traumatische ervaringen. Het aantal pleegkinderen op onze scholen is vanwege de identiteit opvallend hoger dan in andere scholen.

Jeugdzorg in Dordrecht

De rol van het ondersteuningsteam (OT) blijft belangrijk voor de zorg voor kinderen met (zwaardere) zorgvragen, ook richting jeugdzorg. We hebben rond het afwegingskader tussen onderwijs en zorg door de gemeente inmiddels goede en minder goede ervaringen opgedaan. We streven ernaar om op overeenstemming gericht overleg te creëren en goede afspraken te maken over verantwoordelijkheden en uitvoering van hulptrajecten voor kinderen. Dordrecht is een gemeente, die over het algemeen veel geregeld heeft op het gebied van jeugdzorg, maar wij maken net zo goed ook mee dat we met lange(re) wachttijden te maken krijgen bij ingewikkeldere casussen. Daarnaast is het voorgekomen dat er onduidelijkheid was over de regie tussen jeugdzorg en samenwerkingsverband in gevallen waarbij zorg en onderwijs door elkaar heen lopen. Daarover is later in het cursusjaar met vertegenwoordigers van jeugdhulp een evaluatiegesprek.

3.9 Schoolgegevens

Namen managementteam en brinnummers (bekostigingsnummer van de overheid)

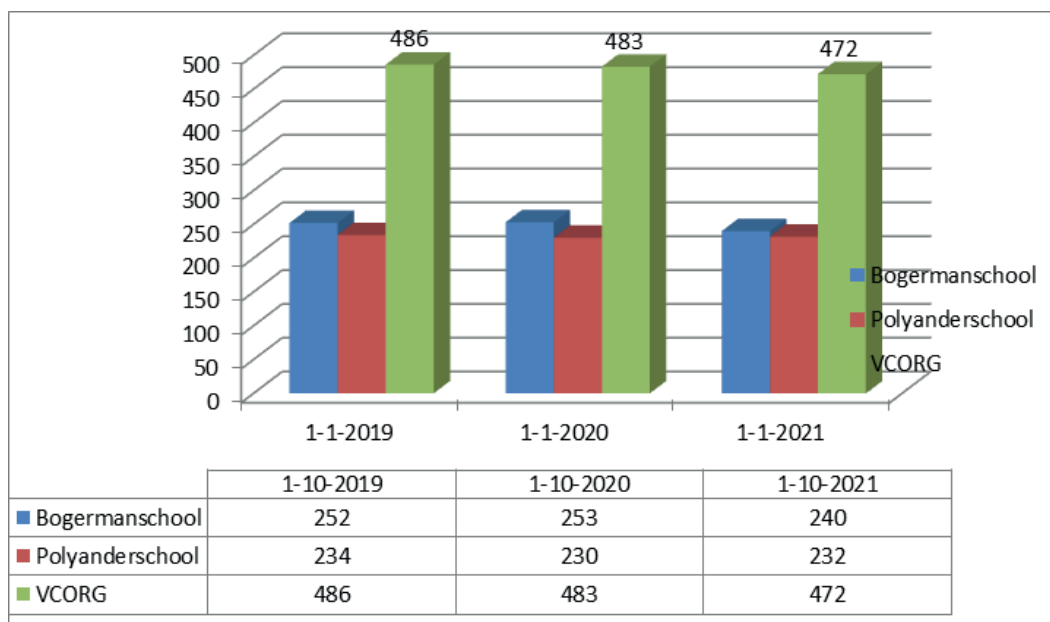
Naam	Functie
B.A.D. van der Wulp	Algemeen directeur
I.G. Molendijk	Adjunct-directeur (Ds. J. Polyanderschool)
G.C. de Heer	Adjunct-directeur (Ds. J. Bogermanschool)
N.C.A. van Pelt	Coördinator / intern begeleider (Ds. J. Bogermanschool)
A. de Ligt	Studieloopbaanbegeleider (Ds. J. Polyanderschool)

School	Brincode
Ds. J. Bogermanschool	07OW
Ds. J. Polyanderschool	08XJ

3.10 Leerlingenaantallen

	01-10-20	01-10-21	01-10-22
Instream schipperskinderen Ds. J. Bogermanschool	11	6	3

Geprognosticeerde telgegevens leerlingen

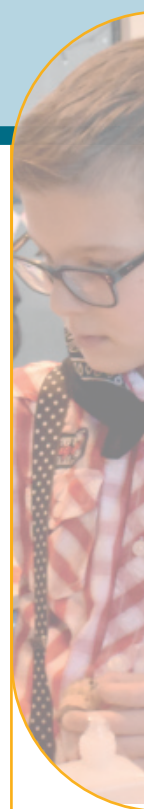
De prognose voor de Bogermanschool is, dat het leerlingenaantal tot en met 2020 gering stijgt en daarna de volgende jaren snel terugloopt.

De Polyanderschool kent een geringe toename van het aantal leerlingen. Na 2021 lijkt er een lichte daling van het aantal leerlingen te komen.

Het aantal schipperskinderen neemt steeds verder af. Er wordt nog een kleine piek verwacht in 2023, maar daarna lijkt de daling door te zetten.

In bovenstaande grafieken (december 2019) ziet u in de eerste grafiek, dat de leerlingen op beide scholen in de onderbouw minder zijn als in de bovenbouw. De terugloop van het aantal kinderen is hier in terug te zien. Op de tweede afbeelding zien we het aantal leerlingen per leerjaar. Daarin ziet u dat groepen in de onderbouw kleiner zijn dan in de bovenbouw. Dat doen we bewust om te meer te kunnen investeren in het aanvankelijk lees-taal en rekenonderwijs.

Personeelsbeleid

4.1 Inleiding

Het personeelsbeleid van de Vereniging wordt centraal vormgegeven. Alle personeelsleden zijn in dienst van dezelfde werkgever. Zij hebben dus allen een bestuursbenoeming.

Behalve de leden van het managementteam zijn ook diverse andere collega's op beide locaties werkzaam geweest.

Het personeel onderschrijft de grondslag van de school en stelt zich daarmee onder het onvoorwaardelijk gezag van Gods Woord.

Deze keuze heeft gevolgen voor het totale dagelijks handelen.

De vijf kernwaarden, die overal in de scholen zichtbaar zijn, komen dagelijks terug in allerlei situaties. Dat doen we in onze gesprekken met de kinderen, maar ook in het gesprek met de collega's. Met de ouders communiceren we maandelijks waar we mee bezig zijn en hopen op deze wijze dat woorden verinnerlijkt worden.

De kernwaarden zijn ingebed in de identiteit. Samen willen we op deze manier met alle geledingen werken aan de gezamenlijke opdracht, zoals die geformuleerd is in schoolgids en schoolplan.

De gesprekscyclus wordt voorbereid en vastgelegd in een digitale omgeving: Performance Management. De cyclus bestaat uit een startgesprek, een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek. De collega's worden op allerlei zaken wat betreft identiteit, persoonlijke ontwikkeling, competenties en ontwikkelingsgebieden bevraagd. Hierna vindt er een gesprek plaats, waarbij wordt gesproken over wat is aangedragen. Het resultaat wordt na digitale ondertekening direct geplaatst in het eigen personeelsdossier.

4.2 Professionalisering

- De teams scholen zich gezamenlijk op het thema gedrag zoals hiervoor beschreven.
- De collega's van de onderbouw leggen zich toe op het werken met een nieuw observatie instrument: 'Leerlijnen jonge kind'. Ze doen dat met een specialist 'jonge kind' van Driestar educatief.
- M. Provily heeft zijn master SEN behaald, afstudeerrichting 'begeleiding' behaald.
- P. van Dalen volgt een opleiding tot coach.
- H. den Hoed volgt een opleiding contextuele begeleiding.
- J. in 't Veld volgt een HBO opleiding pedagogiek en verdiepte zich in het onderwerp meer/hoogbegaafdheid.
- A.M. Holster volgde nascholing in ZIEN, een onderdeel van het leerlingvolgsysteem.
- N. Pater volgt een opleiding tot cultuur coördinator.

- I.G. Molendijk vervolgde de opleiding Middenmanagement en verdiepte zich in het onderwerp meer/hoogbegaafdheid.
- A. de Ligt bekwaamt zich jaarlijks in het begeleiden van leerkrachten.
- B.A.D. van der Wulp volgde van een eerder vierjarig traject traject, een eerste jaar van opnieuw een vierjarig herregistratietraject.

4.3 Personele bezetting per 31-12-2019

	Bogermanschool	Polyanderschool
Aantal pers.leden in dienst in verslagperiode (incl. OOP)	32	33

De bekostiging is vooral afhankelijk van het aantal leerlingen, dat de school bezoekt. Met de controller van de VGS en de managementassistente worden de aantallen voortdurend gemonitord.

4.4 Ontwikkelingen personeelsbeleid

In het jaar 2019 zijn de volgende onderdelen van het integraal personeelsbeleid aan de orde geweest:

Onderdeel	Korte toelichting	Status
Taakbeleid	Tijdsinzet van het personeel. Berekeningsmodel van VGS ingezet	Lopend
Formatieplan	Inzet van personeel in relatie tot werkzaamheden en kosten binnen begrotingsmodel VGS	Afgerond
Performance Management	Met elk personeelslid wordt een start-functionerings- of beoordelingsgesprek gehouden, waarbij het POP (Persoonlijk Ontwikkelingsplan) en de competenties en het functioneren worden besproken	Lopend
Exitgesprekken	Met vertrekkende personeelsleden wordt een gesprek gevoerd over de achterliggende periode. Tijdens dit gesprek wordt de achterliggende periode geëvalueerd	Afgerond

Onderwijskundig beleid

5.1 Extra middelen aanpak werkdruk 2019/2020

Ook in 2019 kwamen er voortijdig extra middelen vrij om de werkdruk te verlagen. Wij hebben die middelen opnieuw ingezet voor de bekostiging van een vakleerkracht bewegingsonderwijs en onderwijsassistentie. We hebben dit verdeeld over beide scholen.

De teams waren eensluidend in hun waardering: deze maatregelen verlagen de werkdruk.

Natuurlijk moet er het nodige gedaan worden in de 40 schoolweken. Bepaalde zaken blijven, maar op deze manier kan werkdruk en werkgelek wel samengaan. We hebben tenslotte een prachtig beroep. De voorstellen zijn gedeeld met personeel, bestuur en GMR en werden enthousiast ontvangen. De middelen zijn hiermee dan ook volledig ingezet voor personele bekostiging. Deze ingeslagen weg zal dan ook in het nieuwe cursusjaar worden voortgezet.

Voor een globale verdeling van de middelen het onderstaande overzicht:

Brincode: 07OW (Ds. J. Bogermanschool) Bedrag: €55.240,08

Mogelijkheden werkdruk verminderen	Werktijdfactor in FTE	Bedrag
Onderwijsassistent	0.8	€31.490,40
Leerkracht	0.6	€37.894,79
Totaal		€-14.145,11

Brincode: 08XJ (Ds. J. Polyanderschool) Bedrag: €49.958,16

Mogelijkheden werkdruk verminderen	Werktijdfactor in FTE	Bedrag
Onderwijsassistent	0.4	€15.745,20
Leerkracht	0.4	€25.263,20
Totaal		€ 8.949,76

5.2 Peuterspeelzaal

De peuterspeelzalen vallen onder de wet kinderopvang.

Dat brengt met zich mee, dat de eisen voor de opvang aangescherpt zijn en dat er gezocht moet worden naar een zo goed mogelijke aansluiting met het basisonderwijs.

Het betreft zowel de eisen van inrichting als wat van de medewerkers wordt gevraagd.

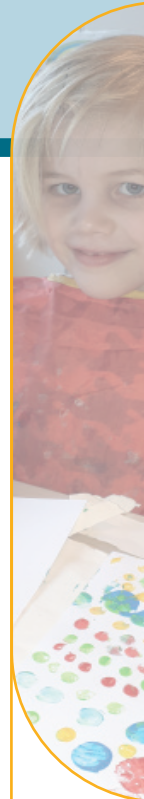
In samenwerking met Driestar Educatief, arbodienst Arboneel en met gastouderbureau Korelon zijn er de nodige acties in gang gezet om de gevraagde kwaliteit te waarborgen.

Deze professionalisering heeft er toe bijgedragen dat beide locaties door de GGD positief zijn beoordeeld.

Op beide scholen draaien inmiddels twee groepen op vier afzonderlijke dagdelen.

Met beide peuterspeelzalen wordt gewerkt aan een zo goed mogelijke afstemming tussen de beide locaties. Ook voor onze peuterspeelzalen geldt: samen doen wat samen kan. Op beide locaties is een coördinator, die praktische zaken kan kortsluiten met de mt-er/ib-er van de locatie. Op deze wijze is ook een goede continuïteit en warme overdracht gewaarborgd.

Wat wel een punt van zorg is het aantal kinderen. Niet alle kinderen komen naar onze peuterspeelzalen. Daardoor zijn de meeste groepen onderbezet en dat betekent ook verminderde inkomsten. Het zou mooi zijn als we beide locaties kunnen openhouden.

Buitenschoolse opvang

De VCORG heeft de buitenschoolse opvang geregeld door kleinschalige identiteitsgebonden gastouderopvang. Dit wordt geboden door Korelon te Zwijndrecht, een christelijk gastouderbureau.

Korelon richt zich in haar beleid primair op het kind. Veiligheid en stabiliteit zijn voor het kind van levensbelang. Zij probeert dit te bereiken door de opvang te concentreren rond gezin en school, waarbij de kerkelijke achtergrond een cruciale factor is.

De vertrouwde omgeving van het kind wordt hierdoor maximaal bewaard. De continuïteit van het 'gewone' leven kan doorgaan. De kans dat een kind kan worden opgevangen in een bekende en vertrouwde omgeving wordt hierdoor geoptimaliseerd.

5.3 Kwaliteitszorg

Leerlingen en hun ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat hun school onderwijs van voldoende kwaliteit realiseert. Naast de inspectie, die risicogericht toezicht houdt, hebben de scholen zelf meerdere instrumenten om de kwaliteit regelmatig te meten.

Om de kwaliteit te meten maken we gebruik van 'Werken Met Kwaliteitskaarten' van Cees Bos.

Het instrument biedt de mogelijkheid om zorg te dragen voor een goed systeem van zelfevaluatie. Het geeft tevens de mogelijkheid om op een logische manier de verbinding naar schoolontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling te leggen.

Cyclisch wordt aan de teams gevraagd een vragenlijst in te vullen. Tevens wordt aan de leerlingen van groep 5 t/m 8 gevraagd een lijst met diverse onderwerpen over hun schoolbeleving in te vullen. Eens in de twee jaar wordt ook aan de ouders gevraagd een vragenlijst in te vullen. De antwoorden in deze vragenlijsten voorzien ons van informatie op de volgende domeinen van kwaliteitszorg: onderwijsleerproces, planmatige ondersteuning, schoolcultuur, samenwerking met ouders, kwaliteitsmanagement, organisatiemanagement, imago.

De uitkomsten van de vragenlijsten, die gedeeld worden met belanghebbenden, hebben ons geleerd, dat er een hoge mate van welbevinden en oudertevredenheid is.

Aandachtspunten worden zo snel mogelijk omgezet in acties. Op deze manier willen we blijvend werken aan een goede kwaliteit van het onderwijs.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op de school, voor de financiële situatie en voor het naleven van wetten en regels. Het bestuur moet zich verantwoorden over de resultaten.

Afstemming en terugkoppeling

De afstemming met het voortgezet onderwijs is heel belangrijk voor een goede aansluiting.

Met een directielid van het Wartburg College locatie Marnix, waar de meeste kinderen naartoe gaan, is er jaarlijks een overdrachtsgesprek over de verwijzing van de kinderen naar het voortgezet onderwijs.

We ontvangen jaarlijks van het voortgezet onderwijs overzichten van de vorderingen en het type opleiding van onze oud-leerlingen. We vergelijken dat met het schooladvies dat we gaven. Het blijkt dat onze schooladviezen een hoge betrouwbaarheid hebben.

Financieel beleid

6.1 Realisatie staat van baten en lasten

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2019	Vershil
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Baten				
Rijksbijdragen	2.647	2.799	2.688	111
Overige overheidsbijdragen	-	9	-	9
Overige baten	49	82	38	44
Totaal baten	2.696	2.890	2.725	164
Lasten				
Personele lasten	2.058	2.265	2.248	17
Afschrijvingen	86	89	86	3
Huisvestingslasten	189	235	192	44
Leermiddelen	120	118	135	-16
Overige instellingslasten	134	147	105	42
Totaal lasten	2.588	2.855	2.766	89
Saldo baten en lasten	109	35	-40	75
Saldo fin. baten en lasten	1	0	-	0
Nettoresultaat	109	35	-40	75
Bestemmingsreserve	-	92	-	92
Genormaliseerd resultaat	109	-57	-40	-16

Bovenstaande tabel geeft een weergave van de staat van baten en lasten van de gehele organisatie. Hieronder is de verdeling van het totale resultaat weergegeven.

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2019	Vershil
Ds. J. Bogermanschool	60.156	20.471	-12.840	33.311
Ds. J. Polyanderschool	57.961	21.349	-32.578	53.927
Vereniging	-8.804	-6.949	5.100	-12.049
Totaal	109.313	34.872	-40.318	75.190

Een belangrijke ontwikkeling, die invloed heeft op de exploitatie van 2019, is de besluitvorming rondom het afsluiten van de nieuwe cao. Begin januari 2020 is uiteindelijk met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2019 een nieuwe cao afgesloten. De afspraken in deze cao hebben substantiële consequenties op de jaarresultaten 2019 en 2020. In deze cao is namelijk afgesproken, dat alle medewerkers vanaf januari 2020 een verhoging van het salaris ontvangen van 4,5%. Daarnaast ontvangen zij twee eenmalige uitkeringen; eenmaal 33% van het verhoogde maandloon en eenmaal 875 euro (naar werktijdfactor). Zowel de verhoging van 4,5% als de uitkeringen vinden plaats in 2020. De middelen om deze uitbetaling te kunnen doen heeft echter al plaatsgevonden in de bekostiging 18/19 en de verhoogde bekostiging van 19/20. De eenmalige uitkering van 875 euro wordt betaald uit een eenmalige uitkering van 150 miljoen euro die in december 2019 is ontvangen. Het matchen van de opbrengsten met de kosten is niet mogelijk gebleken waardoor het resultaat 2019 een veel hogere realisatie laat zien. Deze hogere realisatie is bovenstaand inzichtelijk gemaakt door middel van een 'genormaliseerd resultaat'. Het overschot in 2019 zal immers als tekort weer terugkomen in het verslagjaar 2020. Het overschot is in een bestemmingsreserve opgenomen zodat ook volgend jaar nog duidelijk is om welk bedrag het gaat.

Het verschil in realisatie 2019 ten opzichte van 2018 heeft als belangrijkste oorzaak dat ondanks een relatieve daling van de bekostiging er meer personeel is ingezet. Daarnaast is er een correctie geweest in de huisvestingslasten waardoor het resultaat lager uitkomt. Omdat hier eenmalige meevallers tegenover staan is het resultaat ongeveer in lijn met de begroting.

Wat betreft het verschil tussen de realisatie en begroting 2019 is het effect betreffende de nieuwe cao circa 91.500 euro. Daarnaast in de begroting vanuit gegaan dat gestegen lasten voor pensioenen worden gecompenseerd in de indexatie van de bekostiging. Het totale effect hiervan op de rijksbijdragen is 13.000 euro geweest. De loonkosten laten als gevolg hiervan een vergelijkbare overschrijding zien.

Een andere onverwachte ontwikkeling is het vervroegd vrijkomen van extra middelen voor werkdrukvermindering per augustus 2019. Er werd in 2019 een bedrag van 74.000 euro verwacht terwijl er door een hogere bijdrage per leerling, een bedrag van 88.500 euro is ontvangen. Deze middelen zijn ingezet voor een vakleerkracht bewegingsonderwijs en (extra) onderwijsassistentie.

Onderstaand een beknopte toelichting op de overige ontwikkelingen en de belangrijkste verschillen per categorie ten opzichte van de begroting.

De *rijksbijdragen* laten een positief verschil zien van circa 111.000 euro. Voor 119.000 euro wordt dit verklaard door de eerder genoemde ontwikkelingen. Overige ontwikkelingen zijn indexaties vanuit passend onderwijs (4.500 euro) een extra subsidie voor cultuur (2.500 euro), maar ook een lagere bekostiging voor schipperskinderen (12.000 euro) en lagere groeibekostiging (3.000 euro).

De bijdragen vanuit de *gemeente* hebben betrekking op een eindafrekening voor kwaliteitsimpuls.

De *overige baten* komen 44.000 euro hoger uit dan begroot. De baten (30.000 euro) van de vereniging zijn hier verwerkt, deze zijn 10.000 euro hoger uitgekomen. De scholen hebben ruim 31.000 euro extra baten ontvangen van een premierestitutie vanuit BWGS.

De *personele lasten* komen op totaalniveau 17.000 euro hoger uit dan begroot. Hierin is onderscheid te maken in loonkosten en overige personele lasten. Ondanks de stijging van de pensioenpremies komen de loonkosten 14.000 euro lager uit dan begroot. Voornaamste oorzaak zijn lagere vervangingskosten. In de begroting is 0,3 fte opgenomen voor extra vervangingskosten waar geen vergoedingen tegenover staan.

Financieel beleid

Doordat diverse vervangingen intern zijn opgelost en er gebruik is gemaakt van extern personeel komen deze kosten ruim 20.000 euro lager uit. Daarnaast is er meer onderwijsondersteunend personeel ingezet (werkdrukvermindering) maar minder onderwijzend personeel (ruime begroting) dan begroot wat tot een lichte besparing heeft geleid.

Het verschil op de overige personele lasten is 30.000 euro negatief. Het werkelijk verschil is nog wat hoger omdat het materiële zorgbudget volledig onder de overige personele lasten is begroot, maar in werkelijkheid deels onder de leermiddelen wordt gerealiseerd. Dit effect is 20.000 euro. De hogere besteding wordt voor 30.000 euro verklaard door de inzet van extern personeel. Daarnaast is er 15.000 euro meer uitgegeven aan nascholing en is er een inhaaldotatie aan de voorziening jubileumuitkering geweest.

De *afschrijvingen* zijn licht hoger uitgekomen dan begroot doordat er meer is geïnvesteerd dan begroot. De extra investeringen betreffen met name verbouwkosten aan de dependance.

Binnen de *huisvestingslasten* is een overschrijding gerealiseerd van 43.500 euro. Op de balans hebben enkele jaren materiële kosten voor de materiële instandhouding van de dependance waar echter geen vergoeding meer voor wordt verwacht. Het gaat inmiddels om 42.500 euro wat in 2019 is afgeboekt. Per saldo komen de reguliere huisvestingslasten dus in lijn uit met de begroting. Hogere kosten voor schoonmaak worden hierbij gecompenseerd door lagere lasten voor energie.

Bij de *leermiddelen* is een voordelig resultaat zichtbaar van circa 16.000 euro. Ondanks het feit dat een deel van de materiële uitgaven voor zorg hier worden gerealiseerd resteert een besparing. De besparing is grotendeels afkomstig van de computerkosten. Onderzoek naar aanpassingen zijn nog niet afgerond waardoor er 10.000 euro niet is besteed. Verder is er minder uitgegeven aan leerlingtesten en het documentatiecentrum.

De *overige instellingslasten* laten een overschrijding zien van 42.000 euro wat voor 24.000 euro wordt verklaard door extra private lasten vanuit de vereniging. Verder zijn er hogere kosten geweest voor leerlinggebonden activiteiten (5.000 euro) en zijn er Bijbels met uitleg aangeschaft (7.500 euro) en vallen de kosten voor administratie- en beheer hoger uit..

6.2 Allocatie middelen

Het verdelen van de middelen onder de ressorterende scholen gaat als volgt: voor iedere zelfstandige BRIN wordt de verdeling aangehouden conform de beschikkingen van DUO. Indien er bekostiging op bestuursniveau wordt ontvangen dan wordt bekeken door welke entiteit dit recht is ontstaan. Indien dit niet is vast te stellen van vindt verdeling plaats naar rato van de leerlingaantallen. Hieromtrent heeft geen afzonderlijk besluit van het bestuur plaatsgevonden.

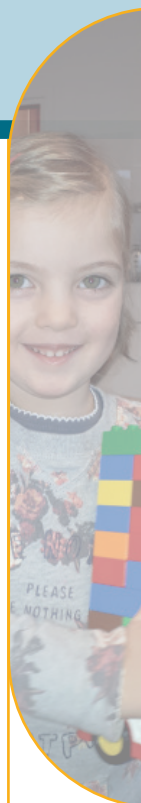

6.3 Realisatie balans

Onderstaand overzicht geeft de balans weer per 31 december van de afgelopen drie boekjaren.

ACTIVA	Ultimo 2019 x € 1.000	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2017 x € 1.000
Materiële vaste activa	605	647	546
Financiële vaste activa	75	74	38
Totaal vaste activa	680	721	584
Vorderingen	192	290	229
Liquide middelen	1.207	974	1.095
Totaal vlottende activa	1.399	1.264	1.323
Totaal activa	2.078	1.985	1.907
PASSIVA	Ultimo 2019 x € 1.000	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2017 x € 1.000
Algemene reserve	1.207	1.254	1.135
Bestemmingsreserves publiek	92	-	-
Bestemmingsreserves privaat	358	365	374
Eigen vermogen	1.654	1.619	1.509
Voorzieningen	174	117	168
Kortlopende schulden	251	249	230
Totaal passiva	2.078	1.985	1.907

In 2019 is er voor ruim 94.500 euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Begroot is een bedrag van 52.000 euro. Er is in 2019 een bedrag van 89.500 euro afgeschreven. De boekwaarde van de activa is echter gedaald omdat er sprake was van een vooruitbetaling van een verbouwing wat in 2019 is gecorrigeerd.

De gerealiseerde investeringen hebben betrekking op de volgende categorieën:

Categorie	
ICT	€ 37.000,-
Gebouwen en terreinen	€ 35.600,-
Leermiddelen	€ 11.600,-
Inventaris en apparatuur	€ 7.700,-
Overige materiële vaste activa	€ 2.100,-
Totaal	€ 94.600,-

De investeringen binnen de ICT hebben betrekking op computers en digiborden. Omdat er extra digiborden zijn aangeschaft zijn de investeringen in ICT ruim 10.000 euro hoger uitgekomen dan begroot.

De investeringen in gebouwen en terreinen zijn niet in de begroting meegenomen omdat bij het opstellen van de begroting afwikkeling van de verbouwing niet in 2019 werd verwacht.

Binnen de leermiddelen is geïnvesteerd in Taal, Geschiedenis en Ontwikkelingsmateriaal. Omdat de taalmethodes voor groep 3 naar 2020 is uitgesteld zijn deze investeringen 10.000 euro lager uitgekomen.

Wat betreft de investeringen in de overige categorieën komen deze 7.000 euro hoger uit door extra investeringen in kasten en gymmatten.

De reserves zijn met circa 35.000 euro gestegen wat overeenkomt met het geconsolideerde resultaat. Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen de publieke (school) en private (vereniging) reserves. Het overschot dat dit jaar is ontstaan in het resultaat door de verwerking van de cao is in een bestemmingsreserve opgenomen, zodat ook volgend jaar nog duidelijk is om welk bedrag het gaat.

De voorzieningen zijn met 57.000 euro gestegen. Aan de voorziening groot onderhoud is 65.000 euro gedoteerd en ruim 14.500 euro onttrokken (met name contractonderhoud). Daarnaast is er op basis van het personeelsbestand rekening gehouden met een hoger bedrag per fte waardoor de voorziening jubileumuitkering een hogere stand laat zien (bijna 7.000 euro).

6.4 Treasury verslag

In 2019 hebben er geen beleggingen en derivaten plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Er zijn geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van voorgaand jaar. Zowel de publieke als de private middelen zijn niet ondergebracht in risicodragend kapitaal. De beschikbare vrije middelen werden overgemaakt naar een spaarrekening. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' en met het oog op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen is door het bestuur een treasurystatuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft. Op hoofdlijnen staat in het treasurystatuut beschreven dat het beleid ten aanzien van beleggingen, leningen en derivaten met betrekking tot de publieke middelen zeer behoudend is. De hoofdsom dient ten alle tijden gegarandeerd te zijn.

Vanuit private middelen zijn leningen verstrekt aan het samenwerkingsverband WSNS Barendrecht. Het betreft een tweetal leningen die aangegaan zijn per 1-8-2014. Het betreft een rentedragende lening met een looptijd van maximaal 25 jaar (Leensom I) en een t.o.v. de bank achtergestelde lening met een looptijd van 37 jaar (Leensom II). Ten opzichte van vorig jaar is het leningbedrag niet aangepast. Totaal gaat het om 74.981 euro per 31 december 2019.

6.5 Corona

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het Corona-virus. Voor de VCORG betekent dit dat de scholen gesloten zijn. Het onderwijs wordt 'op afstand' gegeven. Dit heeft impact op het proces van onderwijsgeven, alhoewel het onderwijs wel door kan gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2020 beperkt zal zijn, omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel gewoon wordt doorbetaald."

Misschien hebt u het weleens gezien: een veld vol met weidebloemen. Kunt u daar, net als ik, ook zo van genieten? Iedere bloem zo verschillend van vorm, kleur en vaak ook moment van bloeien. Allemaal op hun unieke manier geschapen en onderhouden door hun Schepper. Aan het begin van het seizoen gezaaid, na een tijdje op hun eigen tijd opgekomen en gaan bloeien.

Sommige bloemen beginnen snel te bloeien. Daar kun je het hart van de bloem snel ontdekken. Veel dagen staan ze daar te stralen op het veld. Andere bloemen beginnen pas later te bloeien. Dat komt vaak omdat ze eerst willen wortels schieten. Of ze hebben de tijd nodig om een poosje de warmte te voelen om daarna pas open te kunnen gaan. Soms zitten er ook bloemen bij die wij (te) snel als onkruid beschouwen. En toch: ze zijn ook gemaakt door hun Schepper en hebben hun prachtige vormen, bloemen en bladeren én ze horen ook op het veld thuis en verdienen daarom de zorg van de boer.

Een jaar lang een klas vol kinderen onder je hoede hebben is als een boer die de zorg heeft voor zijn veld met weidebloemen. Kinderen: geschapen door hun Schepper en iedere dag door Hem onderhouden. Kinderen: zo verschillend van karakter, uiterlijk en leervermogen. Zo zie ik mijn werk met de kinderen. De vorige alinea laat daar een klein stukje van zien. Lees zo die alinea nog maar eens en vervang het woord 'bloemen' dan voor 'kinderen'.

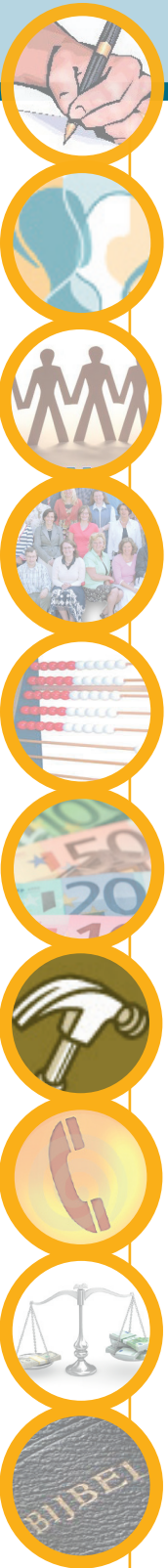
Boer zijn is niet alleen zijn werk, maar zijn leven. Juf zijn is niet alleen mijn werk, maar mijn leven. Ze liggen als aan mijn hart. Wat is het bijzonder om één veld met zoveel verscheidenheid onder mijn hoede te mogen hebben. En vooral: wat is het bijzonder om dat hele veld elke dag te mogen onderwijzen in de Enige weg tot Behoud.

Dáár ligt het hart van het onderwijs wat ik nu op deze school mag geven, in afhankelijkheid van de Eigenaar van het veld en al deze bloemen.

Het gras verdort, de bloem valt af; maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid. (Jes. 40:8)

Een hartelijke groet van
juf van Elzelingen
Groepsleerkracht
Ds. J. Bogermanschool

7.1 Beheerscommissie

Begin 2019 konden we melden dat de ingrijpende renovatie op de Polyanderschool zo goed als afgerond is; ook de dependance is geheel gemoderniseerd inclusief airco voor de klimaat controle. Dit kalenderjaar is de uitdaging om voor beide scholen alle onderhoudscontracten te bundelen en de nieuwe meerjarenonderhoudsplanung in kaart te brengen. Verder zal de digitalisering van alle belangrijke documenten aangaande de verbouwing gerealiseerd worden. Deze documenten zullen ook op onze website geplaatst worden, zodat er een duidelijk overzicht beschikbaar is om de verschillende projecten, die opgeleverd zijn te kunnen raadplegen. Voor wat betreft de doordecentralisatie van de Gemeente Dordrecht kunnen we melden dat het voortgezet onderwijs definitief heeft afgehaakt. Het primair onderwijs staat in de wachtkamer om te bezien wat de fiscale consequenties zijn voor de nieuw op te richten vereniging.

7.2 Huisvestingszaken

Ds. J. Bogermanschool en Ds. J. Polyanderschool

In 2019 hebben we een totaalleverancier gevonden voor de beveiliging, brandmeldcentrale en onderhoud van alle elektra werkzaamheden. Voor beide scholen is dit GP uit Ridderkerk. Alle lopende contracten zijn opgezegd. Alert security blijft de partij voor de alarmcentrale. De warmte- koude regeling met HVC en de huidige leverancier blijft bij het oude. Dit is te ingrijpend om te veranderen. Eind december zijn alle omzettingen met succes gerealiseerd en is de sleuteloverdracht van oude leveranciers naar GP een feit geworden.

Ook de telefonie is geheel vernieuwd met de leverancier 4Com. Van beide scholen worden alle nieuwe onderhoudscontracten digitaal verstrekt en in onze beheercommissie map geplaatst.

Het onderhoud van de verwarmingsinstallatie is overgegaan van Wolter & Dros naar Den Ouden (DDO). De gebruikersvergunning is geregeld voor het hoofdgebouw en de dependance met de Gemeente Dordrecht. Diverse kleine werkzaamheden, voortvloeiende uit de renovatie, zijn opgeleverd.

7.3 Onderhoud

Beide scholen hebben een nieuw MOP-plan gekregen. Hierin worden alle onderhoudswerkzaamheden tot in de details beschreven: wat er binnen de overkoepelende stichting ligt aan verantwoordelijkheden en wat er aan onderhoud moet gaan gebeuren. Het onderhoud voor de dependance wordt nu ook meegenomen in het nieuwe plan. Het gebouw is klaar voor de toekomst met dubbel glas, nieuwe zonwering, airco en nieuwe vloerafwerking.

7.4 Arbozaken

Arbo- en ziekteverzuimbeleid

Het doel van het federatieve Arbo- en ziekteverzuimbeleid is een uniform en op elkaar afgestemd ziekteverzuimbeleid, waarbij op dit gebied adequaat en professioneel gehandeld wordt.

Arbodienst

Als scholen zijn we aangesloten bij de federatie Rijnmond. Alle Arbozaken worden in een gezamenlijk contract via de federatie geregeld.

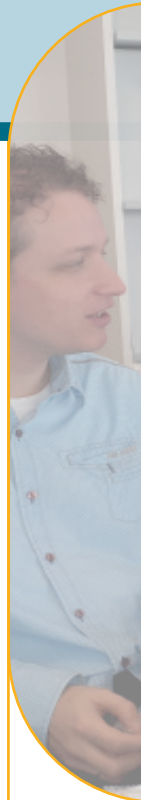
Ambities en werkwijze:

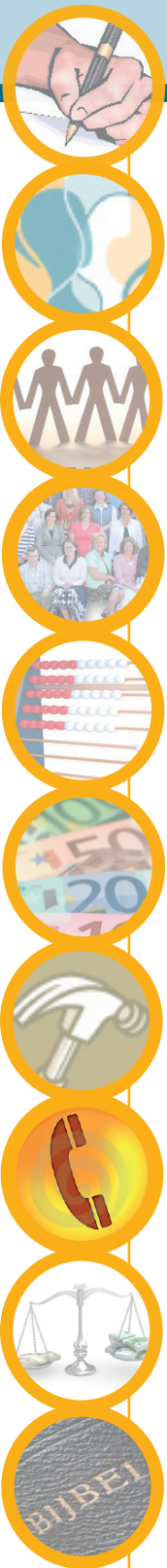
- We zijn op de hoogte van de nieuwe ontwikkelingen m.b.t. arbo- en ziekteverzuimbeleid, onder andere ten aanzien van de wijzigingen van het Vervangingsfonds, de impact van WAZO-uitkeringen, etc.
- We kennen de gezondheidsrisico's in het primair onderwijs en nemen vanuit goed werkgeverschap een professionele en proactieve houding aan ten opzichte van ons onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel.
- WWe houden het huidige contract aan met administratiepakket RAET. Omdat de bedrijfsarts afscheid heeft genomen is er door het FPO gezocht naar een alternatief. Dat is gevonden in de organisatie Perspectief. Perspectief is een grote organisatie met niet alleen bedrijfsartsen maar ook diverse specialisaties op het gebied van preventieve en curatieve mogelijkheden die het welzijn van de medewerkers optimaliseren. Daarnaast wordt de federatieve arbocoördinator (FAC) en federatieve preventiecoördinator (FPC) ingezet in de persoon van Jongeneel/ Arboneel uit Ede. In voorkomende gevallen is een deskundig bestuurslid gevraagd op te treden als casemanager.
- We streven naar een adequaat en effectief functionerend ziekteverzuimbeleid op de scholen, waarbij de "Wet verbetering Poortwachter" juist en tijdig wordt opgevolgd.
- De schooldirecteur voert vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid de regie over het ziekteverzuimbeleid en wordt daarin gefaciliteerd door de genoemde externe arbodeskundigen. De schoolspecifieke preventiemedewerkers leveren een bijdrage in de preventieve signalering van werkdruk bij het personeel op de scholen.
- Verzuimpercentage: hieronder ziet u in een tabel het verzuimpercentage van de peuterspeelzalen en de afzonderlijke scholen. Het landelijk gemiddelde percentage in het primair onderwijs was vorig jaar ruim 6%. Onderstaande tabel geeft dat we dankbaar mogen zijn met deze scores.

Verzuimpercentage	2017	2018	2019
Psz	0,04	0,13	0,22
Bogermanschool	0,62	3,14	3,50
Polyanderschool	5,11	2,87	2,64

- De ds. J. Polyanderschool heeft een eigen EHBO vereniging. De jaarlijkse de nascholing wordt op beide locaties gegeven. De BHV training vindt eveneens op beide locaties plaats. Collega's van beide scholen en van de Peuterhof volgen de nascholing.

Voor dit gedeelte van het bestuursverslag is gebruik gemaakt van het strategisch beleidsplan van onze federatie.

8.1 Uitgangspunten

- Goede communicatie zorgt ervoor dat informatie wordt uitgewisseld, zodanig dat betrokkenen niet alleen een beter inzicht verwerven in wat er wordt gecommuniceerd, maar ook een open relatie behouden. Vanuit die open relatie is er vertrouwen in en respect voor elkaar.
- Het is belangrijk dat een school een goed georganiseerd communicatiesysteem heeft. Wie zijn de mensen die op de scholen werkzaam zijn en wanneer kan ik ze bereiken? Hoe signaleren we leer- en gedragsproblemen (kind- of leerlingvolgsysteem, leerlingendossiers)? Hoe en op welke momenten communiceren we met de ouders?
- Communicatie op school moet meer zijn dan een technisch perfect georganiseerd systeem. Het moet vooral ook:
  - Zorgen dat alle betrokkenen bij de school (collega's, leerlingen, ouders, GMR, bestuur en CvT) elkaar begrijpen, naar elkaar luisteren, met elkaar samenwerken. Dit realiseren we voor de ouders door o.a. het houden van een jaarlijkse informatieavond, een aantal contactavonden en zo mogelijk een tweejaarlijkse projectavond
  - In begrijpelijke taal gebeuren
  - Duidelijk en doorzichtig zijn (iedereen weet wat en hoe). Hierbij is het van belang de regels en routines jaarlijks te evalueren en zo nodig aan te passen.
- Communicatie raakt de identiteit, maar ook het imago van onze schoolorganisatie. Enkele belangrijke randvoorwaarden voor onze communicatie zijn:
  - In onze communicatie dienen onze kernwaarden tot uitdrukking te komen.
  - In onze communicatie dient het belang van het kind/de kinderen centraal te staan.
  - We communiceren direct. Dat wil zeggen dat het voor alle betrokkenen goed is, dat er over inhoudelijke zaken die de kinderen aangaan niet via de mail wordt gecommuniceerd, maar rechtstreeks met collega, intern begeleider of directeur.
  - We handelen vanuit de eerder genoemde kernwaarden.

8.2 Communicatielijnen richting ouders

- Het bestuur stelt documenten en regelingen vast. De GMR geeft haar advies. Dit advies wordt verwerkt. Door de algemeen directeur worden deze documenten gebruikt in de communicatie met de ouders. Hierbij gaat het om documenten als Schoolgids, Schoolgidskalender, Schoolplan, Jaarverslag en regelingen als de Klachtenregeling. De Identiteitsverklaring dient bij de aanmelding van elke nieuwe leerling door beide ouders te worden ondertekend als onderdeel van het Toelatingsbeleid leerlingen.
- De scholen hanteren verscheidene communicatiemiddelen richting de ouders. Te denken valt aan de schoolgids en schoolgidskalender, het bestuursverslag van de vereniging, de nieuwsbrieven, te weten het Bogermanbulletin en de Polyanderperiodiek, de websites van de beide scholen, nieuwsmail, de inloopmorgens voor schippersouders, de geplande oudercontacten, bijvoorbeeld contactavonden ter bespreking van de rapporten, overige consultatieve gesprekken, de informatieavonden aan het begin van een cursusjaar en een periodieke ouderavond met een spreker.
- De ouders zijn vertegenwoordigd in de Klachtencommissie. De procedure voor klachtenbehandeling staat in de Schoolgids. De regeling voor de klachtencommissie ligt ter inzage op school.
- Ouders communiceren ook onderling. De school streeft ook hierbij naar een communicatie, die beantwoordt aan de kernwaarden. De onderlinge oudercontacten krijgen onder meer gestalte tussen de ouders, die allerlei inhoudelijke of ondersteunende taken binnen de school uitvoeren, maar ook buiten de school.
- Ouders communiceren met de school ook binnen de GMR.

8.3 Relatie met de kerken

In het bestuur en de CvT participeren alle vijf kerkelijke gemeenten. Uitwisseling van relevante informatie tussen de kerkenraad en school is altijd belangrijk. School, kerk en gezin delen dezelfde zorgen.

Vanwege het belang van een goede relatie tussen kerk, school en gezin is er een periodiek overleg met een afvaardiging van de kerkenraden. Zij komen ook naar de jaarlijkse ledenvergadering van de schoolvereniging. Echter, dat is niet de plaats om zorgen en ontwikkelingen te delen. Het is daarom van belang uitwisseling van relevante ontwikkelingen een plaats te geven op de agenda van een georganiseerd overleg tussen de kerken en de scholen. Dit kan bijdragen tot een goed en beter begrip voor de eigen verantwoordelijkheden, mogelijkheden en beperkingen van scholen en schoolbestuur.

Aan de plaatselijke predikanten wordt bij toerbeurt gevraagd hun medewerking te verlenen aan de vieringen bij het Kerstfeest en op de Goede Vrijdag. Deze vieringen vinden plaats in de afzonderlijke kerkgebouwen die genoeg ruimte bieden. Ook op deze wijze willen we onze verbondenheid met de plaatselijke kerken onderstrepen.

8.4 Overige externe communicatie

- De scholen onderhouden contacten met toeleverende instellingen, zoals de LOVK met betrekking tot instromende varende kleuters.
- De scholen onderhouden contacten en communiceren met voorzieningen in de regio, zoals voortgezet onderwijs, politie, brandweer, Careyn (voormalige GGD) en dergelijke.
- De scholen onderhouden externe contacten met begeleidingsinstellingen, zoals Driestar Educatief en het Hoornbeeckcollege betreffende bijvoorbeeld het plaatsen van stagiaires en nascholing.
- De scholen participeren actief in buitenschoolse netwerken, zoals samenwerkingsverband Berséba, FPO-Rijnmond, ICT-netwerk, Netwerk schippersscholen van BSOS (ds. J. Bogermanschool).
- De scholen onderhouden functionele contacten met de (lokale) overheid.
- De scholen onderhouden contacten met de buurt waarin de scholen staan door activiteiten rond einde van het jaar.

8.5 Verantwoording

Het domein van de publieke verantwoording begint de laatste jaren steeds meer aan belang te winnen. Enerzijds omdat de bekostigingssystematiek van het onderwijs totaal is veranderd en min of meer de organisaties tot verantwoording dwingt.

In het kielzog van de gewijzigde bekostigingssystematiek is er ook sprake van deregulering. Hierdoor is de besteding van de middelen buiten het directe gezichtsveld van de overheid geraakt. En dat betekent dat er via een andere weg, de weg van de publieke verantwoording, controle wordt uitgeoefend.

Relatie en Communicatie

Enerzijds is er de overheid, die een bepaalde omschreven verantwoording van de besteding der gelden aan de scholen oplegt, anderzijds zijn er de stakeholders, die meer vragen naar hoe je je als onderwijsorganisatie manifesteert. En dat niet alleen als papieren verantwoording, maar concreet in elke activiteit die je als organisatie naar buiten neergezet hebt. Dit raakt de identiteit.

Verantwoorden is dan ook vanuit de identiteit duidelijk maken waar we voor staan en waar we voor gaan en hoe we daaraan werken, zoeken naar draagvlak in de omgeving, laten zien welke resultaten we bereiken, leren van wat niet goed gaat en leren met alle belanghebbenden, die bij de scholen betrokken zijn.

We willen graag aan andere belanghebbenden laten zien wat we doen: transparant, open en eerlijk. Het gaat dus niet alleen om verticale verantwoording (in de richting van de overheid), maar ook om horizontale verantwoording (in de richting van interne en externe belanghebbenden).

Het vindt plaats met de volgende middelen:

- een strategisch beleidsplan (schoolplan), dat voor alle ouders is in te zien, waardoor de ouders en andere belanghebbenden informatie krijgen over de kwaliteit van het onderwijs
- beschrijving van de veranderdoelen voor ouders en andere belanghebbenden in schoolgids en schoolgidskalender
- het (financieel) bestuursverslag voor de stakeholders
- resultaten van (inspectie)onderzoeken, die ook op de website van de inspectie worden geplaatst.

8.6 Afhandeling van klachten

Er zijn geen bijzondere klachten binnengekomen.

Afscheid

Het is ongeveer 26 jaar geleden dat onze directeur, dhr. Jaap Nieuwenhuis mij vroeg of ik niet af en toe in kon vallen. De nood was hoog in het onderwijs.

Ik heb dat een poosje gedaan en het duurde niet lang of ik werd gevraagd om elke week een dag te komen werken.

Ook dat deed ik toen, totdat ik Zwanger werd van ons 4e kind en weer stopte met werken. Vanaf die tijd tot nu ben ik niet weg geweest bij de Bogermanschool.

Ik was en ben een kleuterleidster en werkte toen jaren met Joan van Pelt in groep 1 of 2. Op de nieuwe Bogermanschool kreeg ik de kans om naar groep 3 te gaan en dat greep ik met beide handen aan. Eerst werkte ik met Margriet van der Klooster en nu met Ellen van Pelt.

Ik vond dit heel erg leuk na zoveel jaren met kleuters te hebben gewerkt.

De schipperskinderen droeg en draag ik nog steeds een extra warm hart toe, omdat zij toch echt veel moeten missen. Om dan een juf (oma!) voor de klas te hebben die je wat extra aandacht geeft, is heel belangrijk in mijn ogen. Wat niet betekent dat de anderen daar onder leden.

Op de Bogermanschool heb ik een hele fijne tijd gehad, hoewel er ook zware jaren waren die veel energie hebben gekost.

Nu ik inmiddels 62 jaar ben, vind ik dat de tijd gekomen is om afscheid te nemen.

Een kind in groep 3 zei : U bent echt nog niet oud hoor! Mijn oma is ook 62 en al grijs!

Wat ook heel waardevol voor me is, is dat al mijn schoolgaande kleinkinderen op "mijn" school zitten.

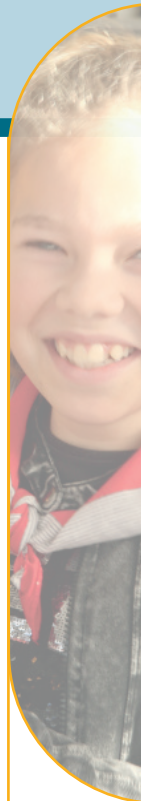
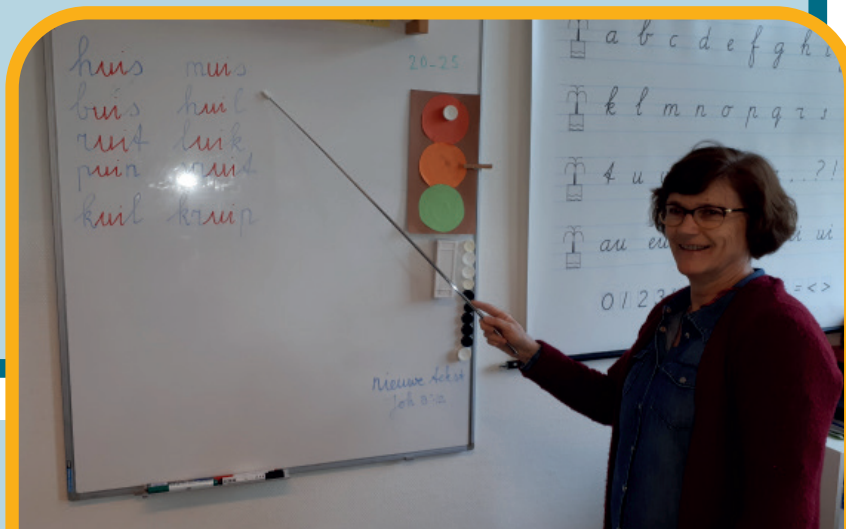
Vorig jaar ben ik met alle 7 (3 kleintjes nog thuis) op de foto gezet door de schoolfotograaf. Een mooie herinnering.

Het stemt me dankbaar dat ik dit zoveel jaren heb mogen doen. Dat leerkrachten en ouders en bestuur zoveel vertrouwen in me stelden dat ik met plezier mijn werk mocht blijven doen, is heel waardevol. Veel dank daarvoor!

De Heere is trouw geweest en is het nog.

Ik kijk terug op een mooie tijd en mede door mijn kleinkinderen zal ik de school niet echt vaarwel zeggen.

Een hartelijke groet van
juf Lineke Flach
Groepsleerkracht
Ds. J. Bogermanschool

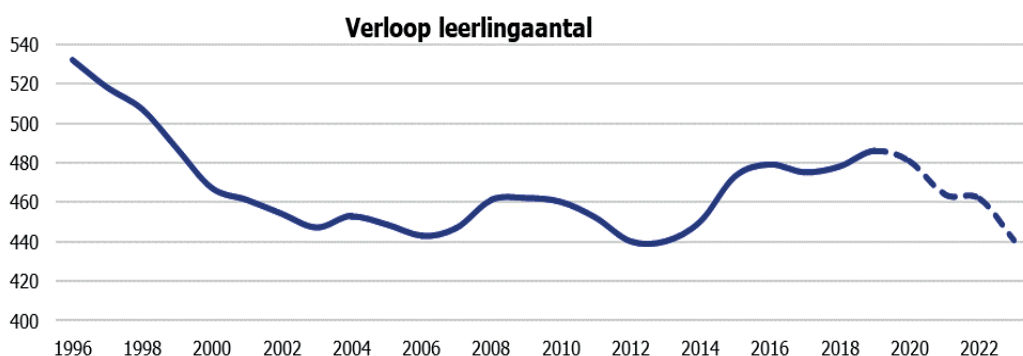

Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

9.1 Leerlingen

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2020-2024 is rekening gehouden met de volgende verwachte leerlingaantallen in de komende jaren.

Teldatum per 1 oktober	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Onderbouw totaal	233	224	215	213	205	191
Bovenbouw totaal	245	262	266	251	257	250
Totaal	478	486	481	464	462	441

Bovenstaande overzichten laten de ontwikkeling van het leerlingaantal over de afgelopen en komende jaren zien. Het leerlingaantal is afgelopen jaren na een daling wat hersteld. Komende jaren wordt echter wel weer een daling verwacht, met name op de Bogermanschool. De langere termijn instroom blijft wel onzeker. Hoewel een groot deel van de toekomstige leerlingen gebaseerd kan worden op doopcijfers, is de instroom vanuit de PKN onzeker. Daarnaast hebben de scholen jaarlijks te maken met verhuizingen. Jaarlijks wordt de prognose daarom opnieuw bepaald om te beoordelen of consequenties voor de formatie noodzakelijk zijn.

9.2 Formatie

Functiecategorie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Directie	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Leerkracht	26,11	26,34	25,56	25,27	24,27	23,69
Onderwijsondersteunend personeel	4,33	5,27	5,55	4,83	4,83	4,83
Vervanging eigen rekening	0,00	0,00	0,30	0,30	0,30	0,30
Totaal	31,44	32,61	32,41	31,41	30,41	29,82

Bovenstaand overzicht laat het verloop van de inzet zien over vorig jaar, het verslagjaar en de komende jaren. Op basis van het leerlingaantal wordt de komende jaren een daling van de formatie verwacht. Hier komt bij dat de bekostiging van de Bogermanschool daalt doordat de subsidie voor leerlingen van ouders met een trekkend bestaan eindigt. Ook de subsidie voor schipperskinderen loopt terug. De verwachte daling in de formatie is begroot in het onderwijzend en het onderwijsondersteunend personeel. Naar verwachting kan dit gerealiseerd worden door middel van natuurlijk verloop.

9.3 Staat van baten en lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Baten				
Rijksbijdragen	2.799	2.749	2.726	2.674
Overige overheidsbijdragen	9	-	-	-
Overige baten	82	36	36	36
Totaal baten	2.890	2.785	2.762	2.710
Lasten				
Personele lasten	2.265	2.245	2.235	2.200
Afschrijvingen	89	91	105	104
Huisvestingslasten	235	206	206	205
Leermiddelen	118	137	137	137
Overige instellingslasten	147	118	118	118
Totaal lasten	2.855	2.796	2.800	2.736
Saldo baten en lasten	35	-11	-38	-53
Saldo fin. baten en lasten	0	-1	-1	-1
Nettoresultaat	35	-12	-39	-54
<i>Genormaliseerd resultaat</i>	<i>-57</i>	<i>-12</i>	<i>-39</i>	<i>-54</i>

Bovenstaand overzicht geeft de begroting weer voor de komende 3 jaar. Er is geen sprake van majeure investeringen de komende jaren.

Komende jaren worden negatieve resultaten verwacht. Ondanks een daling van de bekostiging wordt de formatie zo lang mogelijk stabiel gehouden. Hierbij wordt ingespeeld op mogelijke meevallers vanuit de overheid of incidentele baten. Vanuit de ruime financiële reserves is het mogelijk om de komende jaren negatieve resultaten te presteren. Hierbij is het van belang ontwikkelingen nauwlettend te volgen en niet onnodig snel in te teren op het vermogen.

Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

9.4 Balans

ACTIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Materiële vaste activa	605	581	625	543
Financiële vaste activa	75	0	-	-
Totaal vaste activa	680	581	625	543
Vorderingen	192	270	270	270
Liquide middelen	1.207	1.246	1.165	1.188
Totaal vlottende activa	1.399	1.516	1.435	1.458
Totaal activa	2.078	2.098	2.060	2.001
PASSIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserve	1.204	1.257	1.217	1.162
Bestemmingsreserve publiek	92	-	-	-
Bestemmingsreserve privaat	358	360	360	361
Eigen vermogen	1.654	1.616	1.577	1.523
Voorzieningen	174	241	243	238
Kortlopende schulden	251	240	240	240
Totaal passiva	2.078	2.098	2.060	2.001

Bovenstaande tabel toont de balans over 2019 en de jaren hierop volgend. De balans van 2019 is gebaseerd op de werkelijke cijfers. De waarden vanaf 2020 zijn echter berekend op basis van een voorlopige inschatting van 2019 per het najaar 2019. Hierdoor kunnen er onlogische afwijkingen ontstaan, de langere termijn ontwikkeling is echter wel inzichtelijk.

Op het balansoverzicht is zichtbaar dat de materiële vaste activa een wisselend verloop hebben. Meerjarig blijft de activa stabiel, maar er zijn schommelingen. Belangrijkste investeringen voor 2020 zijn de leermiddelen voor taal en biologie. In 2021 wordt een vervanging van de computers verwacht.

Door de huidige begrote resultaten zal het eigen vermogen zich overeenkomstig ontwikkelen. De voorziening groot onderhoud laat een wisselend verloop zien door de geplande onttrekkingen de komende jaren. Voor de Poly-onderschool wordt nog gewerkt aan een nieuw onderhoudsplan.

9.5 Financiële positie

Kengetallen

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële gezondheid van de organisatie. Naast de waarden zoals deze gelden voor 2018 en 2019, worden tevens de beste waarden getoond. De norm geeft de algemene adviesnorm weer.

Kengetal	Norm	2018	2019	2020	2021	2022
Liquiditeit	2,00	5,07	5,58	6,32	5,98	6,08
Solvabiliteit	0,50	0,82	0,80	0,77	0,77	0,76
Rentabiliteit	n.v.t.	4,05%	1,21%	-0,42%	-1,43%	-2,00%
Huisvestingsratio	<10%	7,45%	8,39%	7,48%	7,46%	7,53%
Weerstandsvermogen (bestuursniveau)	15,00%	36,73%	37,48%	37,65%	34,92%	36,66%
Weerstandsvermogen (schoolniveau)	15,00%	24,78%	24,76%	24,57%	21,70%	23,16%
Kapitalisatiefactor incl. privaat vermogen	<60%	69,13%	67,13%	71,71%	71,08%	70,40%
Kapitalisatiefactor excl. privaat vermogen	<60%	56,72%	55,35%	60,40%	59,63%	58,73%

De *liquiditeit* en de *solvabiliteit* blijven over de afgelopen jaren vrij stabiel en voldoen ruim aan de gestelde adviesnormen. De school kan dus zowel op de korte als de lange termijn aan de verplichtingen voldoen.

De *rentabiliteit* is nu meerjarig positief. De rentabiliteit is idealiter nul. Bovendien heeft de organisatie voldoende vermogen om wat in te kunnen teren. Daarom is de begroting voor de komende jaren negatief.

De *huisvestingsratio* laat zien of er niet teveel publiek geld weglekt aan huisvesting. Dit is niet het geval aangezien de maximale norm van 10% niet wordt overschreden. Onderdeel van deze ratio is ook de dotatie aan het groot onderhoud.

Het *minimale weerstandsvermogen* wordt gebruikt om vermogen beschikbaar te houden voor het opvangen van financiële calamiteiten. De standaard adviesnorm bedraagt 15%. De school wijkt hier vanaf op basis van een recent uitgevoerde vermogensanalyse. Hierin zijn alle risico's in kaart gebracht en is een minimaal vermogen aan gekoppeld waarbij de continuïteit van de organisatie niet in gevaar komt. De 11% wordt zowel inclusief als exclusief private middelen ruim behaald. Dit geeft aan dat er middelen beschikbaar zijn om teruggang in de formatie langzaam op te vangen.

De *kapitalisatiefactor* komt in beeld zodra de onderwijsresultaten achterblijven. Het kengetal geeft de rijkdom van het schoolbestuur aan. Er geldt een maximale norm van 60%. Private middelen mogen buiten beschouwing gelaten worden aangezien de overheid hier geen zeggenschap over heeft. De maximale norm van 60% wordt dan licht overschreden.

Reservepositie

Zoals hierboven aangegeven heeft de organisatie de afgelopen jaren voldoende vermogen opgebouwd. Er is eind 2019 een weerstandsvermogen van bijna 25% ten opzichte van een norm van 11%. Hieruit blijkt dat er voldoende vermogen vrij beschikbaar is om te investeren in het onderwijs.

Het jaar 2019 is wel wat vertekend door het hoge resultaat waarvan de lasten pas in februari 2020 volgen. Hier rekening mee houdend samen met de verwachte investeringen en negatieve exploitatie daalt het weerstandsvermogen de komende jaren richting de 20%.

Het vermogen zal voornamelijk ingezet worden om de verwachte daling in de formatie langzaam op te kunnen vangen en enkel gebruik te hoeven maken van natuurlijk verloop.

9.6 Risico's en risicobeheersing

Om de risico's zoveel als mogelijk te beperken hanteert de school een planning en controle cyclus waarbij de directie samen met een externe adviseur van VGS de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt richting het bestuur. De basis voor de verantwoording wordt naast de realisatie gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door de directie wordt opgesteld en ter fiattering aan de raad van toezicht wordt voorgelegd. In deze meerjarenbegroting worden zo veel als mogelijk financiële risico's onderkent en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.

Daarnaast is ten behoeve van de interne controle, de administratieve organisatie beschreven van de processen met een financieel risico. Hierin is de functiescheiding, overdraagbaarheid en betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd. Tussen het bestuur en haar administratieve dienstverlener, VGS Administratie, is daarnaast een Service Level Agreement van toepassing.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

De meerjarenbegroting is opgesteld in een veranderende context, waarin er sprake is van risico's. Eén van de risico's die jaarlijks terugkomt is de politieke instabiliteit op verschillende fronten. Sector breed is sprake van een tekort op de materiële bekostiging. Dit gaat ten koste van personele inzet.

Een ander risico is het lerarentekort. Onze school krijgt tot nu toe de formatie goed rond en heeft de komende jaren te maken met een teruggang van de formatie. Mogelijk risico is echter wel dat het moeilijker wordt om vervanging te realiseren. Risico is dat dan relatief duur extern personeel ingezet moet worden om gaten op te vullen. Het bestuur is hiervan op de hoogte en probeert deze ontwikkeling waar mogelijk voor te blijven.

Een meer school-specifiek risico is de instroom van het aantal leerlingen de komende jaren. De instroom is voor een deel onzeker waardoor ontwikkelingen nauwlettend gevolgd dienen te worden.

Verder kunnen er risico's zijn op het personele terrein. Te denken valt aan uitval van personeelsleden, langdurig ziekteverzuim, disfunctioneren, schorsing en in het uiterste geval ontslag. Ook de mogelijkheid van interne overdraagbaarheid van taken en risico's omtrent arbowetgeving spelen hierbij een rol. Als deze zaken zich voordoen kan er sprake zijn van financiële gevolgen. Waar mogelijk wordt hier aandacht aan geschonken om zo het risico te beperken en de financiële gevolgen beperkt te houden.

In het verlengde hiervan zijn er diverse risico's omtrent onderwijskwaliteit te onderkennen. De deskundigheid van personeel speelt hier een belangrijke rol. Risico's zijn het verlies van leerlingen of inspanningskosten om de onderwijskwaliteit op peil te krijgen. Er wordt het personeel zoveel als mogelijk de gelegenheid geboden om zich bij te scholen en zo de onderwijskwaliteit op peil te houden.

Ook als het gaat om huisvesting bestaat er een risico op onverwachte lasten. De lopende discussie over een andere opbouw van de voorziening groot onderhoud speelt hierbij mee. De voorgestelde methode is om de voorziening groot onderhoud per onderhoudscomponent toe te passen. Dit kan in de toekomst zorgen voor een substantiële hogere benodigde voorziening groot onderhoud. Dit heeft dan een rechtstreeks effect op het eigen vermogen.

Qua bekostiging valt per het nieuwe schooljaar de subsidie voor leerlingen van ouders met een trekkend bestaan weg. Daarnaast lijkt de bekostiging voor schipperskinderen de komende jaren te dalen omdat het aantal schippers afneemt.

Voor de genoemde risico's met een financieel gevolg wordt er een risicobuffer aangehouden, al zal de eerste stap altijd zijn om te beoordelen of een risico binnen de begroting opgevangen kan worden.

De gevolgen van de Corona crisis voor onze organisatie zijn in dit stadium moeilijk in te schatten. Voor zover wij dit nu kunnen overzien lijken de financiële gevolgen voor onze organisatie vooralsnog beperkt.

Niet alleen financiële risico's, maar ook niet-financiële risico's zijn belangrijk. Te denken valt aan risico's rondom de onderwijskwaliteit, identiteit, communicatie en de naleving van de code 'Goed Bestuur'. Zie voor dit laatste punt het verslag van het toezichthoudend orgaan.

Als belangrijkste niet-financiële risico ziet het bestuur de overgang naar een nieuw governance model. Overige risico's en de beheersing hiervan zijn benoemd in de vermogensanalyse van mei 2019.

Beheersing van de risico's

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt de school in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat er voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer. Voor de vaststelling van de hoogte van deze buffer is gebruik gemaakt van het schoolspecifieke risicoprofiel van 11%.

Om niet onnodig de risicobuffer aan te spreken, wordt in elk geval getracht om risico's tijdig te onderkennen, om indien nodig acties te ondernemen om de impact van het risico te verkleinen. De meerjarenbegroting is hiervoor een belangrijke tool. Het effect van een dalend leerlingaantal of een uit de pas lopend kostenpatroon is zo inzichtelijk. Ook kunnen in de meerjarenbegroting aanpassingen doorgerekend worden.

De hierboven beschreven risicobeheersings- en controlesystemen zijn het afgelopen jaar toereikend geweest. Er zijn geen belangrijke risico's opgetreden die de continuïteit van de organisatie in gevaar gebracht hebben.

Ik begon dit verslag met enkele gedachten over identiteit. De identiteit staat onder spanning. Het is niet alleen de wereld om ons heen die daarvoor zorgt. Ook in eigen kring wordt het 'algemeen Christelijk geloof', zoals we dat wekelijks met de Kerk van alle eeuwen belijden, betwijfeld en hier en daar ter discussie gesteld.

Hebben we overal een antwoord op?

Nee, er zijn verborgenheden die we niet kunnen ontrafelen.

Pogingen daartoe maken het ook voor onze opgroeiende generatie niet eenvoudiger.

Aanvallen en pogingen om het aloude belijden en geloof van de Kerk stuk te maken is van alle eeuwen. Ook in de vroege kerk werd het geloof in God als de Schepper van hemel en aarde aangetast.

Een groepering, die toen veel invloed had, waren de Manicheeën. Zij ontkenden het bestaan en het werk van God de Vader als Schepper. Het is leerzaam om te lezen hoe Augustinus hen antwoordt:

*De gereedschappen van God
Schadelijke en griezelige dieren*

Over Genesis 1,24-25

De manicheeërs werpen hierover deze vraag op: "Waarom moest God in het water en op het land zoveel dieren maken die de mens best kan missen? Bovendien zijn veel van die dieren schadelijk en griezelig." Maar wanneer ze dat zeggen, begrijpen ze niet hoe alles mooi is voor hun Schepper en Maker. Alles gebruikt Hij voor het bestuur van het heelal, waarover Hij heerst met soeverein gezag.

Stel, er komt een leek de werkplaats van een vakman binnen. Dan treft hij daar veel gereedschap aan waarvan hij niet weet waar het voor dient. En als hij erg dom is, denkt hij dat die gereedschappen overbodig zijn. Als hij dan ook nog op een onbewaakt ogenblik in een oven valt of zich verwondt aan een scherp stuk ijzer dat hij verkeerd beetpakt, dan denkt hij dat er in die ruimte veel verderfelijke en schadelijke dingen rondslingeren. Maar de vakman weet waar ze voor dienen en daarom lacht hij om de dwaasheid van die man. En zonder aandacht te schenken aan die domme opmerkingen gaat hij verder met zijn werk.

Maar ja, sommige mensen zijn zo ontzettend dom! Bij een vakman zullen ze het echt niet wagen om aanmerkingen te maken op iets wat ze niet kennen. Bij het zien van al die gereedschappen zullen ze direct aannemen dat ze onmisbaar zijn en speciaal gemaakt voor bepaalde werkzaamheden. Maar als ze rondkijken in deze wereld hebben ze wel het lef om aanmerkingen te maken op van alles waar ze het nut niet van inzien. Terwijl van deze wereld nota bene God als Schepper en Bestuurder wordt geroemd en geprezen. Als het dus om de werken en gereedschappen van de Almachtige Kunstenaar gaat, dan doen ze ineens net alsof ze alles weten over zaken, waar ze geen benul van hebben.

Citaat uit: Onze wereld in wording. Beschouwingen bij de Bijbelse scheppingsverhalen [De Genesis aduersus manichaeos, De Genesis ad litteram liber unus imperfectus], p. 78-79

Laten we al werkend met en voor de kinderen ons verwonderen over het werk van de Drieenige God en daar hen deelgenoot van maken.

Met dank aan de medewerkers van de VGS: dhr. S. den Hartog MSc, dhr. K. Schipper, en diverse bestuurs-, CvT- en commissieleden en collega's,

B.A.D. van der Wulp, algemeen directeur

Lijst met afkortingen

ARBO	Arbidsomstandigheden
BRIN	Basis Registratie Instellingen
BSOS	Basisscholen Onderwijs aan Schipperskinderen
BZW	Begeleid zelfstandig werken
DOS	Directie Overleg Schippersscholen
e.r.	eigen risico
EFJ	Elektronisch Financieel Jaarverslag
FA	Financiële Administratie
FPO Rijnmond	Federatie Primair Onderwijs regio Rijnmond
Fte	Fulltime equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
ICT	Informatie en Communicatietechnologie
IPB	Integraal personeelsbeleid
Korelon	Kinderopvang in relatie tot het onderwijs
LOF	Lokaal Onderwijs Forum
LOVK	Landelijk Onderwijs aan Varende Kleuters
MT	Managementteam
NOS	Netwerk Onderwijs Schippersscholen
OOP	Onderwijs Ondersteunend Personeel
OPOD	Openbaar Primair Onderwijs Dordrecht
OT	Ondersteunings Team
PDCA	Plan-Do-Check-Act
PKO	Periodiek Kwaliteitsonderzoek
POP	Persoonlijk Ontwikkelingsplan
SEO	Schooleindonderzoek
SEP	Stichting Exploitatie Peuterhof
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
SOP	School Ontwikkelings Plan
VCORG	Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatische Grondslag
WSNS	Weer samen naar school

Jaarverslag 2019 GMR van de Ds. J. Bogermanschool en Ds. J. Polyanderschool te Dordrecht

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR van de twee reformatorische scholen in Dordrecht bestaat uit leden vanuit het personeel en de ouders van de ds. J. Bogermanschool en de ds. J. Polyanderschool. De GMR zet zich in voor allerlei (schooloverstijgende) zaken en heeft daarin adviesbevoegdheid.

De GMR bestond per 1-1-2019 uit de volgende personen:

- Personeelsgeleding ds. J. Bogermanschool: mw. P. Flach - van Ruitenburg, mw. D. Mulderij - Ramp en dhr. S. Smits.
- Oudergeleding ds. J. Bogermanschool: mw. G.E. Blom - Jansen, dhr. E. Bouman en mw. M. van Nieuwaal - Gerritsen.
- Personeelsgeleding ds. J. Polyanderschool: mw. H. Jobse - van de Graaf, mw. H.G. van Pelt - Stolk, en mw. S.W. van de Wetering - Maat.
- Oudergeleding ds. J. Polyanderschool: dhr. P.P. Moret (voorzitter), dhr. C. Theunisse (secretaris) en mw. C. de Wagenaar - Theunisse.

Mw. H.G. van Pelt - Stolk was begin van dit jaar langere tijd afwezig wegens zwangerschap en bevalling. Zij en haar man kregen in februari hun tweede kindje: dochter Eva. Gods zegen in de opvoeding toegewenst!

Verkiezingen

In april hebben we de jaarlijkse verkiezingen voor de GMR gehouden.

In de oudergeleding van de ds. J. Polyanderschool was mw. C. de Wagenaar - Theunisse aftredend en herkiesbaar. Omdat er geen tegenkandidaten waren, is zij weer herkozen.

In de oudergeleding van de ds. J. Bogermanschool was mw. G.E. Blom - Jansen aftredend en herkiesbaar. Omdat er daar eveneens geen tegenkandidaten waren, is ook zij weer herkozen.

In de personeelsgeleding van de ds. J. Polyanderschool was mw. H. Jobse - van de Graaf aftredend en herkiesbaar. Zij is, omdat er verder geen tegenkandidaten waren, herkozen.

Wet Medezeggenschap scholen / Reglement / Statuten

Nadat we vorig jaar een Visie/Missie hebben opgesteld, hebben we ons dit jaar uitgebreid verdiept in achtereenvolgens de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS), ons eigen statuten en aanvullend daarop ons reglement. Het was voor ons leerzaam en verdiepend om daarmee bezig te zijn: wat betekent medezeggenschap in het algemeen? Wat kunnen wij betekenen voor de kinderen, voor het personeel en voor de scholen? We dachten na over adviesrecht, instemmingsrecht, de verschillen en de situatie zoals die nu is. We zijn dankbaar dat de relatie richting bestuur en MT goed is en dat we in goed overleg allerlei zaken kunnen bespreken.

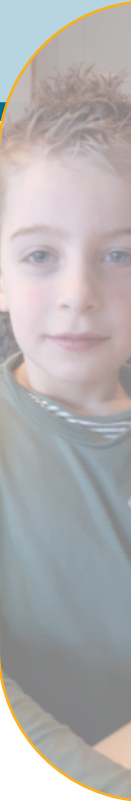
Ook omdat het bestuur nu nadenkt over de nieuwe bestuursstructuur, dachten wij dat het goed was om ook ons statuut en het bijbehorend reglement kritisch te bekijken. Een aantal zaken viel ons op en krijgen een vervolg. Ook hebben we nagedacht over de samenstelling van de GMR en zijn voornemens om in het nieuwe jaar te kijken om in te krimpen qua GMR-leden.

Werkzaamheden

Communicatie en samenwerking met bestuur, CvT en MT

Van het bestuur ontvingen we, zoals ieder jaar, de jaarkalender met vergaderdata. De onderwerpen ter bespreking zijn hierin zichtbaar, zodat de informatiestroom tussen bestuur, Commissie van Toezicht en GMR gestructureerd kon verlopen.

Verder vonden de structurele overleggen plaats; in januari hebben we vergaderd met het bestuur, in maart met de Commissie van Toezicht en tijdens iedere vergadering kwam er een MT-lid om de beleidsmatige, dan wel praktische zaken toe te lichten.

Verandering bestuursmodel

Ook dit jaar is er weer uitgebreid nagedacht over de verandering in het bestuursmodel. De GMR werd hier iedere keer weer bij betrokken en we waren zoveel mogelijk aanwezig bij de ledenvergaderingen die plaatsvonden. We hopen op een positief vervolg in het komende jaar.

Ambitiesgesprek MT

In januari hebben we met het MT een ambitiesgesprek gehad. Dit was een productief gesprek waarin we wederzijds onze verwachtingen en knelpunten konden benoemen. Wat verwacht het MT van ons, maar ook andersom: wat verwachten wij van het MT? Transparantie is belangrijk, op tijd betrokken worden bij allerlei zaken vinden wij belangrijk.

Tot slot

Ook dit jaar hebben we als GMR weer veel kunnen en mogen doen. De onderlinge betrokkenheid is groot, dat motiveert ook om je voor allerlei zaken in te zetten. Dat hopen we ook in het nieuwe jaar weer te mogen doen. Doordat we bezig waren met bijv. de Wet Medezeggenschap Scholen, hebben we ons verdiept in relaties onderling, werknemers, werkgevers, etc. De Bijbel heeft wat dat betreft een heel eenvoudige, maar enorm rijke les in Ruth 2: 4 "En zie, Boaz (werkgever) kwam van Bethlehem en zeide tot de maaiers: De HEERE zij met ulieden. En zij (werknemers) zeiden tot hem: De HEERE zegene u!". Als de relaties zo zijn dat we elkaar, in welke verhouding of positie dan ook, Gods zegen kunnen en mogen toewensen, dan is het goed.

Dordrecht, 23 december 2019

Namens de GMR,
P.P. Moret (voorzitter),

C. Theunisse (secretaris)

Commissie van Toezicht

Jaarverslag 2019

Aan de ledenvergadering,

Inleiding

Ingevolge Artikel 9 van het Reglement intern toezicht, vastgesteld in uw vergadering van 20 juni 2011, is de Commissie van Toezicht (hierna CvT) gehouden jaarlijks verslag te geven van haar werkzaamheden.

In dat verslag dient te worden vermeld:

1. de namen van den leden, hun beroep, leeftijd, alsmede nevenfuncties welke van belang zijn voor de onderwijsinstelling;
2. de door de toezichtscommissie verrichte werkzaamheden;
3. de onderwerpen die aan de orde zijn geweest;
4. de beoordeling van de realisatie van de doelen;
5. de maatschappelijke taak;
6. de van toepassing zijn de code goed bestuur;
7. de honorering en onkostenvergoeding.

Bij deze brengt de CvT hierover verslag uit over het jaar 2019.

1. De namen van den leden, hun beroep, leeftijd, alsmede nevenfuncties welke van belang zijn voor de onderwijsinstelling

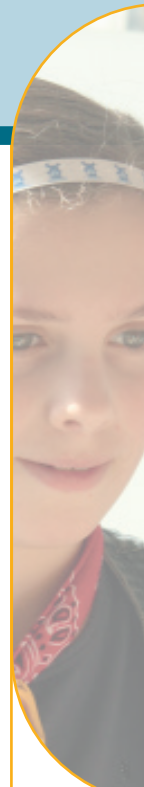
Namen leden	Functie binnen CvT	Kerkgenootschap	Beroep	Leeftijd
C.J. van der Beek	voorzitter	Ger. Gem.	onderwijsadviseur	63
B. Cornet	secretaris (a.i.)	Chr. Ger. Kerk (C)	technisch-directeur	54
P.C. Moree	lid	Ger. Gem. in Ned.	aannemer	53

In het jaar 2018 is binnen de commissie een vacature is ontstaan. I.v.m. mogelijke wijzigingen in het bestuursmodel is ook in 2019 besloten de vacature niet te gaan invullen en ook geen nieuwe secretaris aan te stellen, maar de taken van de secretaris te verdelen over de overige leden. Ook was in het jaar 2019 de maximale zittingsduur van 8 jaar van het lid B. Cornet verstreken en zou conform de code goed bestuur dhr. Cornet moeten aftreden. Hierin wilde de CvT van de code afwijken en heeft het de CvT goed gedacht, gezien de op handen zijnde veranderingen, dhr. Cornet te vragen nog één jaar langer deel te laten nemen in de CvT.

2. De door de CvT verrichte werkzaamheden

De door de CvT in het verslagjaar verrichte werkzaamheden zijn voornamelijk:

- het beoordelen en vaststellen van de begroting 2020;
- het beoordelen en vaststellen van het jaarverslag 2018 (met jaarrekening);
- het positief-kritisch volgen van de ontwikkelingen op de beide scholen door:

- het kennis nemen van de nieuwsbulletins van beide scholen;
- het kennis nemen van de managementrapportages;
- het kennis nemen van de verslagen van de bestuursvergaderingen
- het kennismaken van de verslagen van de vergaderingen van de Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad (GMR);
- het zoveel mogelijk bijwonen van schoolbijeenkomsten;
- het onderhouden van contacten met de achterban (m.n. GMR en bestuur);
- het waarnemen en duiden van maatschappelijke ontwikkelingen en het leggen van relatie daarvan met de school.

3. De onderwerpen die aan de orde zijn geweest

De CvT kwam in het verslagjaar 8 maal bijeen, en wel op:

- 24 januari ingelaste algemene ledenvergadering
- 14 februari overleg met bestuur + GMR
- 11 april overleg met bestuur + GMR
- 24 juni algemene ledenvergadering
- 17 oktober gezamenlijke vergadering met bestuur
- 28 november ingelaste algemene ledenvergadering
- 12 december gezamenlijke vergadering met bestuur

Besproken onderwerpen met het bestuur zijn onder meer:

- doordecentralisatie;
- nieuw bestuursmodel
- voorbereiding algemene ledenvergadering (24 juni 2019);
- de jaarkalender 2019-2020;
- het jaarverslag en jaarrekening 2018 en de begroting 2020;
- aspecten genoemd in het Toezichtkader.

Besproken onderwerpen met de GMR zijn onder meer:

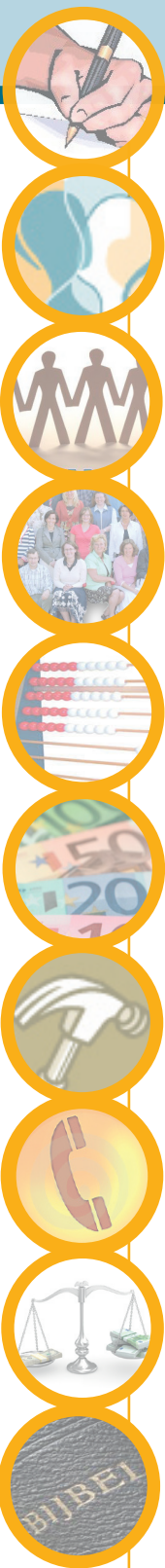
- algemeen maatschappelijke ontwikkelingen i.r.t. het onderwijs;
- relaties met achterban, bestuur en directie;
- doordecentralisatie.

4. De beoordeling van de realisatie van de doelen

Aan de hand van het ontwikkelde en door u vastgestelde Toezichtkader worden de daarin geformuleerde Toezichtdoelen meer concreet en specifiek. Met het oog op de voornoemde werkzaamheden van de CvT kan gesteld worden dat de CvT haar doelen heeft gerealiseerd. De CvT spreekt vanaf deze plaats en op deze wijze haar waardering uit voor het bestuur, de directie, het management team, het personeel en allen die voor de scholen werkzaam zijn. Door hun inzet en resultaten vallen onze scholen voor de Onderwijsinspectie onder de laagste vorm van inspectietoezicht, het zgn. basisarrangement.

De Onderwijsinspectie werkt sinds augustus van 2018 anders. Er zijn nieuwe onderzoekskaders en die vragen van besturen, schoolleiders en leerkrachten een andere voorbereiding op – en inzet tijdens – het inspectiebezoek. In de nieuwe waarderingskaders maakt de Onderwijsinspectie onderscheid tussen de beoordeling van de wettelijke vereisten, en de doelen die een school zichzelf heeft gesteld. Dit onderscheid in het waarderingskader heeft ook geleid tot wijziging van de beoordeling. Zo kan de inspectie bij een school die voldoet aan de wettelijke vereisten én goed bezig is met de eigen doelen, de waardering 'goed' geven. Gebrekkige realisatie van de eigen doelen leidt niet tot een 'onvoldoende', maar tot het oordeel 'kan beter'.

Commissie van Toezicht

Door de school of het bestuur een spiegel voor te houden, hoopt de inspectie onderwijsinstellingen te stimuleren om op eigen wijze doelgericht te verbeteren. Een belangrijke wijziging in de waarderingskaders is de nadruk op het presteren van het bestuur. Dit vraagt een andere wijze van toezicht. Dit heeft consequenties voor het bestuursmodel, wat in verslagjaar 2019 nog gehanteerd werd. Maar afgelopen jaar is nagedacht over een nieuw bestuursmodel. Vanaf augustus is een nieuw bestuursmodel in gang gezet, waarbij de directeur nu directeur-bestuurder is geworden. Dit moet formeel nog door middel van Statutenwijziging van kracht worden. Vanaf augustus vergaderde de CvT samen met het bestuur als toezichthoudende bestuurders.

5. De maatschappelijke taak

Het primair onderwijs dient op grond van de wet intern toezicht te hebben. De VCORG heeft in 2011 een CvT ingesteld. Daarmee wordt aan een wettelijk vereiste voldaan. In het algemeen kan gesteld worden dat hoe beter het intern toezicht functioneert, hoe minder extern toezicht (lees Onderwijsinspectie) nodig is. Hier ligt een belangrijk deel van de maatschappelijke taak van de CvT, maar deze taak is ook breder, namelijk naar alle belanghebbenden en betrokkenen bij de scholen. Verder kan gesteld worden dat de contacten van de CvT met de achterban (bestuur, directie, GMR, kerkenraden) goed zijn. De CvT volgt de maatschappelijke ontwikkelingen voornamelijk door middel van de media en nieuwsbrieven.

6. De van toepassing zijnde code goed bestuur

De VGS-schoolbesturen, waaronder ook ons bestuur, conformeren zich aan de code goed bestuur van de PO-Raad. De CvT ziet toe op de naleving ervan.

7. De honorering en onkostenvergoeding

De CvT-leden hebben geen honorering en geen onkostenvergoedingen ontvangen.

Tot slot

Het elkaar wijzen op de ernst van het leven in Bijbels licht behoort tot de kerntaken van christelijk/reformatorisch onderwijs. Laten we ons bewust zijn, dat naast het voorbereiden van onze kinderen op hun taak in de maatschappij, dat dit toch nooit uit het oog zal worden verloren. We wensen hiertoe allen die bij de scholen betrokken zijn van harte Gods onmisbare zegen toe. Weet dat die alleen rijk maakt!

De Commissie van Toezicht van de VCORG

C.J. van der Beek
voorzitter

B. Cornet
secretaris (a.i.)

